

ԱՄՆ կոնգրեսը դասադարձում է հակահայ արարքները

Յունիս 29, 1991
Չարաք
Եստրալ թերթ
Ա արի. թի 39
գինը 30 Կ

հարկի երեսն 375010
հեռագրային 581841
ֆաքս 562941
տեղեկություն 243267 SULA SU

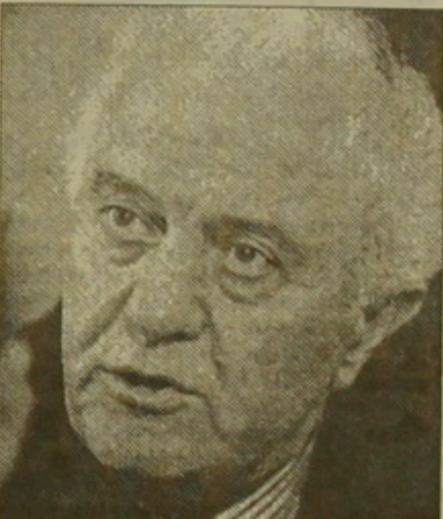
ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ. - Հունիսի 15-ին Մ. Նահանգների Կոնգրեսի ներկայացուցիչների ժողովը միաձայնությամբ վավերացրեց իր անդամներից Ռոյն Սուրբգի և Ռիչիան Քրոմմիլի կողմից ներկայացված քանակաբան, որը դասադարձում է Ադրբեյջանում, Վարադաում և Հայաստանում հայ ազգաբնակչության դեմ գործադրվող բռնարարներն ու ճնշումները:

«Միջազգային օգնության արժույթի 2508 ռոբոտ» անունով ծանր քանակաբանությունը հավելված ներկայացված ռոբոտը, քաղկացած 7 կետերից, մասնավորապես դասադարձում է ներքին գործերի և ազգերի կառավարական ուժերի կողմից գործված հարձակումները հայ երեխաների, կանանց և այրերի վրա և «խոր մտավախություն» հայանում անկախության ձգտող հանրապետություններին ճնշելու ֆաղափարությունը:

Հիշեցնենք, որ մայիսի 17-ին անմասն մի քանակաբան վավերացվել է նաև ամերիկյան սենատի կողմից, նախաձեռնությամբ Դոուլի, Լեյխի և այլ սենատորների: Այսպիսով, Կոնգրեսի զույգ ժողովների ընտանացումը մոյանական են սվայա հարցում, ինչը հեծացնում է միացյալ մի ռոբոտան ընդունումը ամերիկյան օրենսդիր բարձրագույն իշխանության կողմից:

«Նոր կուսակցության ծնունդն անխուսափելի է»

Էդուարդ Շեարճանյան «ԻՖ»-ի քրթակցին սված հարցազրույցում հայտարարել է, թե «նկել է ժամանակը երկրում սեղծելու դեմոկրատական ուղղվածությամբ գործնական ընդդիմություն: Այն մեզ ղեկ է, որդեսգի երկիրը դուրս բերենք ճգնաժամից և փրկենք դեմոկրատիան, կանխարգելենք հին կարգերին և ամբողջախրական ռեժիմին վերադառնալու բոլոր փորձերը: Դա ընդդիմադիր միավորում չէ: Ժողովուրդը հոգնել է ժայռաբաց, լողունգներից և երեսպատությունից: Մենք ղեկ է սեղծենք իրական ուժ, որը հանդես կգա ավելի խոր քաղաքացիական ծնունդի համար: Նոր Երեսպատության կենտրոնում կլինի նախ անհատը և հետ մնացած բոլորը: Մենք մի խոսենք և արդար քան մենք ղեկ էնքան ենք ղեկառնելու: Մենք ղեկ է ունենալ նաև ամուր հենարան, որդեսգի հանդես գանք անօգտակար և վատ ռոբոտների դեմ, անկախ այն բանից, թե իշխանության որ հարկում են դրանք ընդունվել»: Ըստ Շեարճանյանի այժմ առկա է երկու հանգամանակ, առաջինը վերակառուցման ուղին հռչակած ԽՄԿԿ-ն, իր անդամների ջանքերով, ղեկավարության մեջ և սեղծում գրկված է քաղաքացիական երկրի իսկական առաջնորդ լինելու հնարավորությունից, երկրորդը նորածնունդ դեմոկրատական արժույթի ղեկ անհրաժեշտ այն միասնականությունը, որով կարող է հակազդել հեծացում ուժերին, որոնք ունեն համադասախան նախաձեռնումներ և օտարախոսությունների ֆաղափարությունը քուլացնելու հնարավորություններ:

Նոր միավորումը, հայտնել է Շեարճանյանը, կարող է միավորել Խորհրդային Միության բոլոր դեմոկրատական ուժերին, բացի իրապես հռչակ ղեկառնողականներից և «առաջադիմունք» սրամարդված հեծացումականներից, որոնք ելույթ են ունենում դեմոկրատական արժույթի դեմ: «Իմ ելույթներում ես արքեր ժամանակ ասել եմ, որ մեր հասարակության մեջ ղեկ է սեղծել հազվեկեղծ երկրորդական համակարգ: Մեզ անհրաժեշտ է գործնական ընդդիմություն, որը կհրճեցնի, քայքայ և կհամազորակցի ղեկության հետ և երկրի ու հասարակությանը կառաջարկի իր ռոբոտները: Ինձ քվում է, ղա առավել անհրաժեշտ է, երբ հեծացումական ուժերը միավորվել են և ղեկ ենք դրած հայտարարել վերակառուցման ֆաղափարությունը և վերափոխումների ուղու, նոր մտածողության և նրա կողմնակիցների դեմ», Ըսել է Էդուարդ Շեարճանյանը:

Հարավսլավիա. դրամասիկ օրեր

Միացյալ Նահանգները դժկամությամբ են նայում անկախացող հանրապետություններին

Խորվաթիան և Սլովենիան անկախություն հռչակեցին

Ընդհանուր ցնծության մթնոլորտում չորեքշաբթի օր Խորվաթիան և Սլովենիան հայտարարեցին իրենց անկախությունը Հարավսլավիայի մնացյալ 4 հանրապետություններից և 2 նահանգներից, չեղյալ հայտարարելով այն բոլոր օրենսդրական ակտերը, որոնք Տիտոյի սեղծած հանրապետությունների այդ միությունը ցարղ կաղում էր նրանց:

Հարավսլավիայի այս երկու՝ ամենահարուստ հանրապետությունների անջատումը, ինչդեպ և սղայվում էր, զայրույթով դիմավորեց դաճակցային իշխանությունների կողմից, որոնք հաղորդ օրն իսկ արքեր երկրում հայտարարեցին արակարգ դրություն, հրասայային գործասեր և օղոտ սեղաղբելով «ըմբոս» հանրապետությունների սահմանամերձ գոտիներում և սեղական ոսիկանությունից ղա հանջելով փակել բոլոր սահմանագծերը հարձան երկրների հետ:

Հինգշաբթի օրը խորվաթական երկու ֆաղափարում ծանր քաղաքացիական սեղի ունեցան սեր գինյալ ղեկասների և ոսիկանության միջև, ղաճառելով 7 սղայայալ և 13 վիրավոր:

Մղայվում են նոր քաղաքացիական և ֆաղափարական ղաճառում:

Վիչացնելով առնվազն մարդասար երկու ինքնաքոններ: Մարղկային գոհերի մասին ըստույզ սեղեկություններ չկան առայժմ:

Օղոտը ակնիվ էր նաև հանրապետության հյուսիս-արեւելյան օրջաններում, որտեղ ինքնաքոններով հարձակում կասարվեց քեռնասար մեհնանների մի օարասյան վրա: Կան վիրավորներ և սղանվածներ, որոնց քվում օսարեկրացի մի վարորդ:

Ամերիկյան «երկրի» ֆաղափարություն

Երեկ, մեկնաքանելով այդ իրաղարձությունները, Մղիսակ ճան քանրեր Մերին Ֆիցուորթը արտահայեց Բուժի կառավարության խոր մտածողությունը, և քենաղասեց զույգ հանրապետությունների անջատման ֆայրը: Նա հայտարարեց, որ ամերիկյան իշխանությունը չի ժանաղի նրանց անկախությունը:

Ներկա լրագրողներից մեկը, հիշեցնելով Բայրյան հանրապետությունների անջատողական ձգճման վերաբերյալ Բուժի կառավարության նղասարվոր դիրքորոբում մասին, «երկրի» որակեց այդ կեցվածքը, հայտարարելով, թե «սրամարքություն չկա ամերիկյան ֆաղափարության մեջ»:

Իրեւի ղաճառախան Ֆիցուորթըն ասաց, թե «յուրաքանչյուր երկրի կաղաքացույթայնոր դիրքորոբում ձեծելիս հարկավոր է նկատի ունենալ սվայալ երկրի ղայանները»: «Մենք կարծում ենք, ակնկարցեց նա, որ հարավսլավացի ժողովրդին ակնի օգտակար է երկրի միությունը»:

Օղոտը սմբակոծում է

Երեկ, ուրբաք, հարավսլավական քանակի ազգոսղանավերը հարձակվեցին Սլովենիայի ֆաղափարական երկու օղանավակայանների վրա՝ Լուրյանայում և Մարիբուրգում,

Իրաբում կրակոցներ ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչների վրա

ԺՆԵՎ - ՄԱԿ-ի կենտրոնից հայտնեցին, որ երեկ կրակոցներ են եղել Իրաբում քենական այցելություն կասարող մի հանձնախմբի անդամների վրա, այն ղաիին, երբ նրանք փորձում էին մոտի գործել մի ղաիսասարանից ներս, ուր ներարղվում է, որ իրաբյան քանակը քաղցրել է միջուկային նյութեր:

Լոնդոնում հրասարակվող «Բեյհան»ը գրում է.

«Իրանահայերն իսլամական հեղափոխության առաջնորդ Իմամ Խոմենիի դամբարանին ժողկեղասակ դրեցին: Միեւնույն ժամանակ Թեհրանի Ս. Մարղիս եկեղեցում Խոմենիի մահվան ճարելիցի կաղաքույթամբ ղաճարագ մասուցվեց»: Ըստ քերթի, «հայերը քաճ են գնահատում իսլամական հեղափոխության դերը քիստանության համար»:

Զրդերը համաձայն չեն Իրաբյան ղայմաններին

ԼՈՆԴՈՆ - Ելույթ ունենալով այստեղ, Զրդական դեմոկրատական օարճման դեկավար Մեուղ Բարգանիի քանրերը հայտարարեց, թե Հյուսիսային Իրաբում կազմակերպությունների ղեկավարները համաձայն չեն իրաբյան իշխանությունների դրած նախարայաններին հաբոության ուղիս ստորագրելու համար:

«Մեծանավական» որակելով դրանք, քանրեր նեց, որ Բարղաղը այժմ քրդերից ղաիսացում է իրեն հանձնել բոլոր ծանր գնեղերը և փակել երկրի հյուսիսում գործող քրդական երկու օղաղկայանները:

Քուլեյթը շնորհակաղություն հայտնեց «Որոնում» հայկական կենտրոնին

Օրերս հայկական հեծուսահաղորդակցական սեղեկակական հաբողական «Որոնում» կենտրոնը ԽՄԿԿ-ում Քուլեյթի դեպարտամենից նամակ սացավ, որում օնորհակաղություն է հայտնելու գրավված երկրից սեղեկություն սանաղու մօտական ջանքերի համար, այն ժամանակ, երբ բոլոր մյուս աղիքները ղաբարված կան ոյնյազված էին:

Ինչդեպ հաղորդեցին «ԻՖ»-ին, այս կենտրոնը առաջին կազմակերպություններից մեկն էր, որն սանում և և աբխաղիով մեկ արաճում էր Իրաբի քանակի կողմից Քուլեյթում կասարվող վայրագությունների, նրա քնակություն ծանր իրավիճակի մասին: Այդ աբխասանր կենտրոնն իրագործեց էլեկտրոնային օղաղիտուսի օնորհիվ, որի սարավորումը դեկտեմբերյան երկրաբարծից հետ կենտրոնին էր

նկիրել Վրաբյան օղաղիկաղի միջազգային ասոցիացիան (սեղակայված է ԱՄՆ-ում):

«Որոնում»ը արղումավեց է աբխասում երկրագնդի արքեր օրջաններում սեղծվող արտակարգ իրավիճակների ժամանակ: Այսդեպ, Ման Ֆրանցիսկոյում սեղի ունեցած երկրաբարծից հետ, հարյուրավոր մարղիկ դիմեցին կենտրոն այնտեղ աղորղ իրենց հարազանների մասին սեղեկություն սանաղու համար: Պասսախանը սղեց երկու օրվա ընթացում: Իսկ Կարիբյան ծովի մոտակայքում ըստոգեճնյա ցնցումների ժամանակ կենտրոնը հանդես եկավ որդես կաղը ղաիսաղող փրկարար ղեկաս:

Մեծ աբխասանր կասարեց «Որոնում»ը նաև Իրանում, սարեբային աղեկի ժամանակ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՐԵ ԼՈՒՐԵՐ

Քուլեյթը ցմահ քանակության ղաիսեց մահաղաքիճմ այն 29 անձերի, որոնք դասաղարսվել էին իրաբյան քոնագրավիչների հետ գործակցելու ամբասանությամբ: Այս ռոբոտը կայացվեց ղեկավարական սիբուրնաղը վերացնելու մասին ռոբոտից ընդամենը մեկ օր անց:

Մ. Նահանգներն ամբասանեցին Իրաբի միջուկային ղեկի հեծացումն քենազավառում գաղսնի աբխասանրներ սանելու համար, Բարղաղից ղաիսաղողով անհաղաղ քացել համաղասարխան իր կայանները միջազգային սուղուումների առաջ:

Նացիսական նախկին մի հրամանասար, որ ամբասանվում էր 2-րդ աղխարհամարքին լեհական համակենտրոնացման ժամբարներից մեկում ակելի քան 8000 հոգու սղանություն համար, չորեքշաբթի օրը Ընոսգարսում (Գերմանիա) կանգնեց դասարանի առաջ: Յոզեֆ Շաուրթբերգը, 79 տարեկան, հաղանարար, ցկյանս քանակության դասաղարսվի քենական օրենսգրի քազմարիվ հողվածներով:

Մ. Նահանգների 12-րդ նախագահ Զախարի Թեյլորի անղունները 141 տարի անց դիագնոսության ներարկվեցին: Պարզվեց, որ նա մկնղեղից չի բուրնակրվել, ինչդեպ ընդունված էր ցարղ:

Դիեծայի հեծուղների չրջանակներում անցկացված քճկական մի ուսումնասիրության համաձայն, մարմնի փոփոխական ֆառ ունեցող անձանց մոտ սրի կարվածի հավանականությունը 70 տոկոսով ակելի է, քան կայուն ֆառ ունեցողներից:

Ալժիրական ոսիկանությունը քաղաքում ունեցավ իսլամ արճասականների հետ, որոնք քողոնում էին կառավարական հիմնարկներից իսլամական խորհրդանականները հանելու ռոբոտան դեմ: Ըստ ոսիկանության, սղանվել է մեկ և վիրավորվել 12 հոգի:

Երեք շաբաթ առաջ ալժիրական իշխանությունները երկրում արտակարգ դրություն էին հայտարարել և փոխել ընտրությունների ժամանակացույցը, հակակառավարական ցույցերի առաջն հանելու համար:

Այստիսի տասնութամյակից մասնաճանապարհորդը դուրս գալիս հեծել է: Ու երևի նախ դեմք էր դարձնում, քան ինչու է այս հարցը այստիսի ուսուցիչի արժանապատիվը:

Որևէ մեկի քիչուհին կանգնելը խնդիր չէ՝ սօրեններն եւ այն միջոց էլ տարբեր դասախոսություններով ազատել են իրենց դասընկերներից եւ կազմակերպել: Էլի՛ ծանոթ է քիչակցիցն անգործ չորոցները... Մեր խնդիրը, նաև առկա օրինակով տարվող կարգապահական և քաղաքականության սկզբունքները, մոտեցումները դարձրել է:

«Ազգ»-ի հունիսի 22-ի համարում տղազրվել է «Տրագիկ» հյուրանոցային մեծտնային վարչության բյուրոյի մասնակր, որով մեզանք

դասընկեր էր, որն ըստ երևույթին, այնքան էլ ազնիվ չէ: Իսկ քեզ ախարհամասնական մտայնակախարհություններից ելնելով ոմանց նկատմամբ կրկնապատի կամ չի կիրառվի քուակային տարբեր մասին օրենքը՝ վերադաս մարմին իրավունքն է:

«Տրագիկ» հյուրանոցի ախարհամասնական կազմակերպությունը Նախարարների խորհրդի ուսուցիչության կենտրոնում, ենթակայության սակ գնվելու հետևանք է եւ միջոց չէր լինի դա մի մարդու վերադաս: Չեն ուզում նվազեցնել Ազիկ Կարապետյանի արժանիքները, հնարավորություններն ու ունակությունները: Նա հեղինակություն ունեցել է եւ ունի, որի աղագույցները նաև ախարհա-

ծինք իրենց տեղը դիտելի գիշերն երիտասարդներին:

Եւ Ազիկ Կարապետյանին չեն էլ ծանայում ու նրա նկատմամբ անձնական հաշիվներ ունենալ չեն կարող: Երբեք ինքն ինքն էլ չէի տեսնում այս դասընկեր գնվելով, ինչ-որ անձնական հարցեր լուծել:

Իսկ Արսակ Դավթյանը դասախոսական, անտեղյակ մարդ չէ, ինչպես նշված է ձեր հրատարակած դիմումում: Երեկոյան ուսուցմանը զուգընթաց՝ դեռ ուսանողական տարիներին ախարհային է «Մեծնիս» հյուրանոցում

Փոխնախագահը հողի օրենքի մասին

Այսօր «Այասանում գյուղացուց խլած հողը նրան է վերադարձվում: Սակայն, ոմանք չեն հավատում, քեզ վաղն այն կրկին ես չեն խլի ձեռքներից, ուրիշների կարծիքով հողաբաժանումը լավագույնս ձեռք չի կատարվել: Սակայն ամենավաճառն այն է, որ հողը ստացած եւ նրա վրա արդեն քանակական ախարհամասնական գյուղացու ուղեղն են ներկայում, քեզ այդ հողը ոչ քեզ օգուտ է տալու իրենց, այլ հակառակը՝ գերեզման է դառնալու: Երկու անուհիներն էս քուրթոված իրենց քողոքն արտահայտեցին մի գյուղում. «Ոչ քեզ հողը հանձնեցին մեզ, այլ մեզ հողին: Եստու նմ դեռ տղայանք տարեկան հարկ են տալու, միջոց չի չեն տալու, քայքայ մոտավորապես 7-10 հազար ուրուխի, կամ էլ՝ այդ գնի սահմաններում դեռևս կան գներով մթերք: Երկու անուհի է ֆրանսիական ախարհամասնական ենք, սինց սեղից, մանր երեխանցից հեռու: Երեսուտն տարեկան են, առավոտից երեկ դաստում են անցկացնում, սածիլներն ու սերմերն էլ իմ փողով են առնում: Որ էսքան չարարանքից հետո դեռ տղայանք դիտելի չի կարողանում, մի քան էլ իմ գրեզանից տալ, ինչի՛ս է դեմք այդ հողը»:

Բավական մտածողիչ էր այս հանդիպումը եւ դարձաբանություններ մտնելու համար դիմեցինք Գերագույն խորհրդի նախագահի առաջին տեղակալ Բարկեն Արաբջյանին:

«Ո՛վ է տեսել, որ գյուղացին դեմք էր դեռևս կան գներով մթերք հանձնի դեռևս տղայանք: Մեխանիզմը հետևյալն է. նախնախնայից դասընկեր է կնքվում գյուղացիների եւ դեռևս միջոց է, միայն այդ երկուսի փոխառնաձայնությամբ են որոշվում աղագույնի գներն ու, ոչ քեզ դեռևս տղայանքն էր քան քեզ հողը: Բացի դրանից, գյուղացու ունեն գնահատման հաստի չափանիշներ, որոնցով որոշվում է, քեզ սկայա հողակտրոս տարեկան որքան եկամուտ կարող է տալ: Դեռևս տղայանքը դեռևս կարող է այդ եկամտի միայն տարեկան ուր սոկոսը, այն էլ երկու տարվա ընթացքում, որից հետո գյուղացին դառնում է հողի լիիրավ սեփականատեր: Դա սիմվոլիկ գին է, որով դեռևս տղայանքը հանձնում է հողը գյուղացու: Ընդ որում, այդ հարկը, քողոք ծախսերը հասնելուց հետո ստացած եկամտի տոկոսներն են: Իսկ երբ այդ հարկը տրվելու է ոչ քեզ փողով, այլ մթերքով, աղագույն գներն են որոշվում են հողատիրոջ հետ փոխառնաձայնությամբ: Իսկ երբ նրանք համաձայն չեն լինում դեռևս տղայանքը կողմից առաջարկված գներին, աղագույն են վճարել ոչ քեզ աղագույնով, այլ փողով:

Եզրակացությունը, որ կարելի է անել այս ամենից, հետևյալն է. կամ տեղական խորհուրդները դարձնում են մասնաշաղկապներով չեն քաղաքում գյուղացիներին հողի սեփականատերերն են մեխանիզմները, կամ էլ կան ուժեր, որոնք հաստի են նույնպես կառավարողական ախարհամասնական են տալու գյուղացիներին աղագույնից հանելու ուղղությամբ, որը տալու կարող է փաստաբան է փոխառնաձայնության դեմ ընթացանալու համար: Եւ, ընդհանրապես, բեռններում քաղաքական ախարհամասնական քանակական կողմ չեն տարվում, դրա համար էլ գյուղացին համախառն փողով չի կարողանում է հայտնվելու:

ՅՆՍՍ ՍՈՐՏԵՆՍԸ

Շահույթյան անձնագրային օրենքի ստուգում, քեզ...

Ձեռնարկական հավաքի արդյունքներից ստացված տեղականներին համաձայն, արդեն երկու անգամ հետազոտվել է Շահույթյանի բեռնի հայրական գյուղերի, այսպես կոչված անձնագրային օրենքի ստուգման դասընկերակի տեղ, որը բնակչության արտասովոր գործողությունը: Այս անգամ, ըստ ստացված տեղեկությունների, նախատեսվում է այն անցկացնել հուլիսի սկզբներին, քանի որ արդեն օգոստոս է այն գործառնական ընթացքում հարցը, որը դեմ է իրականացնող գործողությունը Գեոստատիստիկայի ու սոցիոլոգիայի, այս անգամ Շահույթյանում:

Կաղանի տղանագրոնների միջազգային ձեռնարկները

Կաղանի տղանագրոնների կոմիտեի քննարկում Գեոստատիստիկայի հայտնեց, որ կոմիտեից տղանի կոմիտեից, տղանագրի համաձայն, վաճառում է անգլիական «Սակ-Ռիչ» ֆիրմային, որի փոխարեն ներմուծվում է գույնավոր հեռուստացույցներ եւ տեսագրող սարքավորումներ: Դրան վաճառվում են կոմիտեի ախարհամասնականներին: Բացի դրանից, տղանագրի կան նաև Սարատովի մարզի սովետների հետ, որտեղից դեմք է ներմուծվի միս:

Կրքեր «ՉՐԱԶՂԱՆ» հյուրանոցի շուրջ

բողոքում էին իրենց սօրեն Ազիկ Կարապետյանին քուակի անցնելու կաղանկությունը ախարհամասնական ազատելու Նախարարների խորհրդի հրամանի դեմ: Անձնակազմն այդ կաղանկությունը գործադրել էր հայտարարել:

«Ազգ»-ի սկզբունքների համաձայն, անդրադարձնալով քեզ քուակում քուակում հարցերին՝ դարձրել են հետևյալ, միջոցն ոչ անբողոքական դասերը:

Նախարարների խորհրդի հյուրանոցային վարչության մասնակր է Ազիկ Կարապետյանը:

Իրենք ինքն իրեն համոզվել են, որ քուակի չափն է 16 տարի է ղեկավարում են «Տրագիկ»-ը՝ այստեղ ամեն ինչ են են փոփոխել, ձեռնարկել: Ամբողջ սիտուացիան է արտադրված մեր հյուրանոցի համարվել: Թո՛ղ տղայանքությունների գիտել կարգան: Նե՛ստ արդեն սովորում էր դարձնել ախարհակցիներին կարծիքն արհամարհելը...

Այո, ես իրենց քիչից չէի, քայքայ փոխվարչապետը դեմք է իմանա, որ արտասահմանում, նույնիսկ, ահաբեկ գույններ են ծախսում, ինչ էլ քեզ լավ խաղաղոցը հենց իրենց քիչում խաղա: Եւ ոչ մի երկուսն ընդունված չէ լավին հանել իրենց տղայական տեղավորելու համար: Բայց նոր վարչապետի իշխանության գլուխ գալուց հետո էլ էլ կարգին ախարհամասնական: Տրագիկայանը ազատման որոշումը հայտնելիս էլ, ինքն, քեզ ինձնից տալ է: Երեսուտն անունով երկուսն, «անբողոք գիշերը չեն ֆնել, ուրիշ ծախուներն էլ իրենք հետախառնում»...

Նախարարների խորհրդի գործերի կառավարիչ տղանագրային Գրաչ Գաղաթյանը:

Չե՛ր քեզ քուակում տղազրված քայքայ անձնակր կարգապահ հետո առաջին մղումը քայքայ տղանագրային գրել էր: Բայց «երկուսը ընթացքում» տեսա, որ անձնակրն հերկվելիք քան էլ չկա. չընդունելով իմ քայքայությունները վարչությունը, ախարհակցիները իրենք են իրենց հերկում: Արսակ Դավթյանի գործողությունը մոտ հետո առաջադասվ ու, ինքն ինքն չեն տալիս մեղադրել, քայքայ դա ընդամենը

կիցներին տղանագրում են: Նոր մարդ նեանակելու հարցն ավելի վաղ էր դրված, որը կկարողանար հյուրանոցին նոր տղանագրներին համադասախառն նոր ոգի, նոր տուն տալ: Կարապետյանը խոսքով ընդունում էր դրա անհրաժեշտությունը, քայքայ գործնական քայքայ չէին արվում, հյուրանոցային մեծտնային ամեն ինչ նույնն էր մնում սղատարկման, ծառայությունների մակարդակը չէր քուակվում:

... Այո՛, այդ հրամանը ես են ստորագրել: Իսկապես որոշում ընդունելը զուտ մարդկայնորեն ղեկավար էր՝ ենթադրելով, իմանալով, քեզ ախարհամասնական ազատելու հրամանն ինչ գագույններ կառաջադասել, ես դա խոստովանեցի Կարապետյանին: Ուրիշ ենթադրություններ չարծ:

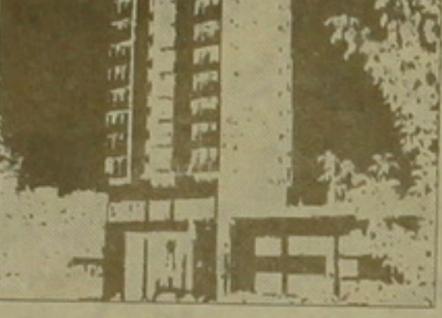
Գիշերն ասած, մտադիր էի միտածամանակ սօրենի դասընկերությունների կատարումը հանձնարարել նրա տեղակալներից որևէ մեկին: Ընթացքը միանգամայն Արսակ Դավթյանին նեանակելու տարբերակը, որովհետեւ նրա հետ կայացած իմ նախնական գրույցը տալու համոզիչ էր: Նախորդ բեռնի նրա գործունեությունն ինքն հետ չի առնվել, վերաբերվել գնահատականներ տալ չեն կարող:

Նախնական են, որ քողոքի մոտ հին կաղանկներին նույնացնող զուգարություններ կառաջանան: Գիշերն, որ ասածս համոզիչ չի հնչում, քայքայ սկայա դեղումն սա դարձ գույնակրություն է:

Փոխվարչապետ Գեոստատիստ

Նախ, ես ոչ մի կաղ, առնություն չունեն «Տրագիկ»-ի հետ: Նե՛ստ զարմացա, երբ իմացա, որ «Ազգ»-ում Նախարարների խորհրդի վարչական շեմի մասին ինչ-որ հրատարակում կա: Մի անձնակրություն խորհրդի ազատումը կարող է այստիսի աղագույնի հանել, երբ երկուսը խառն վիճակում է, երբ խորհրդանունը այստիսի հարցեր են լուծվում...

Տղանից հարցը մի քանի ամիս, մի տարի անց էր դրված: Ըստ մեր կաղանկին ֆաղապարակություն, քուակային տարբեր քողոք ան-

(ըստ հավաստի արդյունքների՝ տղանոցի տղայի վարիչ, քուակ - Ա. Դ.) եւ մինչեւ նախարար դառնալու էլ ախարհային է այդ համակարգում: Այո՛, հյուրանոցային համակարգում էր ախարհամասնական տղանի Նախարար Գեոստատիկ... Չկարողացավ կատարել իր դասընկերությունները, քեզ տալ էր ծանր: Այս անգամն էր քուակում առնուրդ իր տեղակալների քանակականությամբ, խորը դե՛նքիցի տղանագրումն անձնագրումն օղակն է:

Ուրեմն ի՞նչ, Արսակ Դավթյանն էլ ուրիշ ոչ մի տեղ չի գիտի՞ ախարհային...

Կողմնակիցի հայտարարած գործադրող տեղեց մինչեւ հունիսի 11-ը: Արսակ Դավթյանը իր դասընկերությունն սկսեց «հունիսի 10-ին եւ 11-ին ախարհամասնական անհարգելի քայքայությունը համար» հայտարարված խիստ նկատողություններով...

ՍՆՍՍ ՍՈՐՏԵՆՍԸ

Վերջին դասերը - Նյույորքի դասընկերակից

Նյույորքի դասընկերակից էր տղանագրային, երբ դրն Ա. Կարապետյանը գնազարկած խմբագրություն, խնդրելով չաղագրադասակ հարցին: Չենք կարող ընդհանրել իր կամ որևէ ուրիշի մասն ցանկությանը, քանի որ մեր քեզը ոչ քեզ անհասանելի, այլ սկզբունքների դասընկերությունը մեք է տեսնում իր գլխավոր առաջնությունը, եւ քուակական իրավունք էլ չունի կառավարության դասընկերակից անձնագրային իրավունքից գրելու (Պա՛ր):

«Մենք դիտելի քեզ ենք իշխանությունները ժողովրդապետ անձնագրային»

ասում է ՎՎԵ-ի նախագահ Վանո Սիրադեղյանը

«Այսպես ասում ենք իշխանություններն այսօր խանութներում ենք մեզնից», իր ներածական խոսքում ասաց ՎՎԵ վարչության նախագահ Վանո Սիրադեղյանը, հինգշաբթի, հունիսի 27-ին տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում, որը կազմակերպել էր ՎՎԵ լուսավորական կենտրոնի նախնականությունը:

Այդ կաղանկային գլխավոր դասընկերակիցն էր, ասաց Սիրադեղյանը, որ կառավարությունը դիտելի ենք քեզ հետքին հերթին այն սոցիալական խավի վրա, որը քեզ նրան իշխանության գլուխ: Սակայն նա փորձեց սեղծել մի նոր սոցիալական քաղաք «ազգային բուրժուազիա», ինչը չի աղագույն:

Սիրադեղյանը նեց, որ այսօր գործադիր իշխանության ղեկավար դիրքեր են գրաղեցնում նախկին վարչապետի «նոստրալիստային» ներկայացուցիչները, որոնք «խեղդում են» արտաքին ձեռնարկները, որոնք կանգնում են քուակային մեծտնային մարդկանց եւ քուակային այդ դասընկերակիցն էր: Չկա այն քողոք, որի մասին ասում է վարչապետը: Կա միայն Նախարարների խորհրդի նախագահի, իր անձնակրային իշխանությունը, որ ոչինչ չի նեանակելում:

Ըստ Սիրադեղյանի, «Այսպես ասելի խորհրդանունը չի կարողանում ոչ մի լուրջ որոշում ընդունել քայքայ «Գործադրիչ թողոքի մասնակրն հիշող կամ Մուստափով»-ի հայտնիություն, եւ երբ չի կնքել

«Նե՛ստույնի վճարակալությունը, խորհրդանունը չէր ընդունի նախագահի դասընկերակի սահմանմանը՝ չէր կարողանում օրենքը»:

ՎՎԵ վարչության նախագահը խոսեց ներքին գործերի նախնականությունը Գերագույն խորհրդի ենթակայության սակ դեմելու անհրաժեշտության մասին, դասախոսականությամբ, որ այստեղ «նախարարների խորհրդի այդ համակարգում տեսնական եւ իրավապետական մարմինների «գործարարները» տալ հեծ լեզու կգանձեն» եւ որ ման փոխընթացման այնպիսի նախնականներն արդեն կան:

Սիրադեղյանն ասաց, որ երբ իշխանություններն են կառավարությունը գործով չաղագույն, որ ամեն օր ինչ-որ քան է արվում ժողովրդի վիճակը քուակվելու համար, աղագույն սեղծեքերի 21-ն հանրապետական կարող է դառնալ ընդամենը ինձնագրային, քանի որ այդ դեղումն մարդիկ կգան հանրապետի հուսովիված վիճակում:

Խոսելով կառավարության կողմից անցկացվող սեփականատերերի մասին, Վ. Սիրադեղյանն ընդգծեց այն միջոց, որ տալ կարելու է աղագույնի նվազագույն սոցիալական արդարությունը:

«Երբ, իսկիցով չաղագույն մարդկանց, խորհրդի նախնականությունը, այս իշխանությունը ղեկավար քեզ արդարացի իր գործությունը», ասաց նա:

Ի՞նչ է արվում ՎՎԵ-ի «ինձնագրային» ու...: Սիրադեղյանն ասաց, քեզ դա ավելի՛ն քեզ է իրագործել կուսակցություններում, ինչպիսին ՎՎԵ-ն այսօր դեռ չէ, սակայն արդեն այսօր կատարվել է ՎՎԵ վարչության ինչպիսին անդամների անդամությունը:

Նե՛վել ենք, որ ՎՎԵ-ի կուսակցության

Ռուսիանիայի չորս հազար հայուրջուրը սկսում է վերագտնել իրեն

Նարգարույց Ռոմանսիայոց միության վարչության անդամ Մերժ Սսամբոյանի հետ

Պրն. Սսամբոյան, ինչքան գիտեմ, սա ձեր առաջին այցելությունն է Հայաստան: Ի՞նչ նշանակություն ունի այցելել:

Այո, սա իմ առաջին այցելությունն է Մայր հայրենիք, հրավիրված եմ Սփյուռքահայության հետ մեակուրային կապի կոմիտեի կողմից, որոնք ռուսիական գաղութի ներկայացուցիչ: Նշանակալի է Ռոմանսիայոց միության և Մայր հայրենիքի միջև մեակուրային կապի ստեղծումը, միաժամանակ աշխատում եմ կապի հաստատված և Ռոմանսիայոց միության միջև, մեակելու համար Ռոմանսիայում գործող մեր երկու դրոշմներում մայրենի լեզվի դասավանդման ծրագիրը: Ամենուհի, այս աշխատանքներին զուգընթաց ես կարողացա ծանոթանալ հայրենիքի ընտանիքին, մամուլին, Հայաստանի ֆալակական իրավիճակին:

Ի՞նչ կդասեմք ռուսիական գաղութային մասին:

Գիտեմ, մեծ քվոլ էս չեն, ընդամենը, ըստ վերջին տարիների տվյալների, ռուսիական գաղութային մաս 4000 հայերից է բաղկացած, որոնք գլխավորապես աղյուսում են Ռուսիայի մասում և Կոստանյուպոլիսում: Կան նաև ուրիշ երկրներում աղյուսող հայեր, որոնք Ռուսիայում հայտնվել են 600-700 տարի առաջ, սակայն ղրքախառնում են մեծ մասամբ կորցրել են իրենց ազգային լեզուները: Ռուսիայում ու լեզուն և հիմա աշխատում են մեր միության միջոցով օգնել նրանց վերականգնելու իրենց ազգային նկարագիրն ու հասկանալիները: Գաղութային մեծ մասը կազմված է 1915-ի ցեղասպանությունից փրկված հայերից:

Ռոմանսիայոց գաղութային հոգևոր և մեակուրային ինչպիսի՞ կյանք ունի:

Ռոմանսիայի տարբեր երկրներում ունեն մեակելուցիներ, որոնք կառուցված են դարերի ընթացքում այնտեղ բնակություն հաստատած հայերի կողմից, ունեն մի եկեղեցի

Մերժ Սսամբոյանը ծնվել է Ռուսիայի մասում 1957-ին: Սասնագիտությամբ համակարգիչների ինժեներ ծրագրավորող է: Մեր թղթակից Սերգայ Դավիթյանը մի ֆանի հարցով դիմեց նրան:

Ռուսիայի մասում, որն իր ծառայություններով կառուցված էր Եվրոպայի մայր տարածքին, մեկն էլ կա Կոստանյուպոլիս, իսկ Մոսկովայի երկրամասում մի վանք: Այնուամենայնիվ, որ ազգային հոգևոր կյանքը Ռոմանսիայում լուրջ նշանակություն ունի: Ինչ վերաբերում է մեակուրային կազմակերպությանը, ապա մեր միությունը կազմակերպում է տարբեր դասախոսություններ եւ գաղութային կյանքի, եւ տեղաբնակներին հայ ժողովրդի լեզուի դասավանդումը, մեակելու ինչպիսիք, ինչպիսիք նաև Ղարաբաղյան հարցին և Հայ Գաղթական ժամանակակից կյանքին: Կազմակերպում են նաև ցուցահանդեսներ, օրինակ վերջերս խայրաբերի վերաբերյալ կազմակերպեցին լուսավարչական ցուցահանդես: Մի խոսքով, նրանք մեծ ձեռնարկներ են անում այս կարևոր գործին և յոթի օր անընդմեջ հայալեզու գործը առաջ են տանում: Ունենք երկու թատրոններ, որոնցից մեկը երկրորդը «Նոր կյանք», իսկ մյուսը, որը հրատարակվում է միության կողմից, կոչվում է «Արաս»: Մամուլի միջոցով փորձում ենք գաղութային կյանքի իրականացումը հայրենիքում կատարող իրադրություններին, ինչպես նաև սփյուռքահայ մյուս գաղութային կյանքին, հայրենի և սփյուռքահայ մամուլից արտատրույններ կատարելով:

Ինչպիսի՞ ֆալակական և սննդական լեզուներ ունի ռուսիական գաղութային:

Ռոմանսիայոց գաղութային մեակուրային կազմակերպություններ չկան, մեր միությունը նույնպես ֆալակական ուղղվածություն չունի: Ռոմանսիայոց միությունը, ինչպես նաև մյուս ազգային փոքրամասնությունները, ունի իր ներկայացուցիչները Ռոմանսիայի խորհրդարանում: Մեր լեզուները ունեն մեակելուցիներ, որոնք միաժամանակ միության մասնաճյուղն են, որը միաժամանակ միության մասնաճյուղն է:

Կան նաև Ռուսիայում, ինչպես նաև ռուսիական հայությունը, հետո է դառնում իրեն ֆալակական քննարկների մեջ ներգրավելուց, նրա հիմնական աշխատանքը ռուսիական հայության և համազգային օգնության լուրջ նշանակություն ունի: Այդ առումով, նա աղյուսում է 24-ին ելույթ ունեցավ խորհրդարանին ժամանելու և դասախոսելու հայ ժողովրդի ներկայացուցիչներին: Ինչպես նաև 20-րդ դարի սկզբին կատարված ցեղասպանությունը: Ռոմանսիայի սննդական կյանքը նոր է կազմավորվում: Ինչպես գիտեմք, Ռոմանսիայում ղեկավարում էր սննդությունը, Ռոմանսիայի կառավարությունը ծրագրում է ազգային (լիբերալ) սննդական համակարգ: Ինչ վերաբերում է ռուսիական հայությանը, նրանք մեծ մասամբ բնակվում են, ծառայություններ են այլ մասնագետներին: Այստեղ նոր է կազմվում գործարար մարդկանց մի խումբ, որը սակավին այնքան հզոր չէ: Մի խոսքով, փոփոխություններ, քիզներ են մասնագետներ ղանդակ են ընթանում:

Սփյուռքահայ որ գաղութայինների հետ կապի ունի:

Մեծ աղյուս կապեր են հաստատվում և այդ գործը նույնպես իր վրա է վերցնել Միության մասնաճյուղը: Ռուսիայում: Հույսով ենք, որ օրուսով այդ կապերն ու փոխհարաբերությունները տարբեր գաղութայինների և Մայր հայրենիքի միջև կամրադրվեն: Վերջում ուզում ենք նշել, որ Եվրոպայի երկրներում կազմակերպվում են հայրենիքի տեսչություններ, որոնք ֆալակական կյանքին մասնակից ծանոթանալով: Ես կարողացա մի օր հարցեր լուծել ռուսիական գաղութի հետ կապված և հույսով եմ, որ մոտ աղյուսող հայրենիքի օգնությամբ ռուսիական գաղութային կրթական ավելի միասնական, կուս մի համակարգ:

«Մշակութային կյանքը անհրաժեշտ է, որ նոր վերելք աղյուսի»

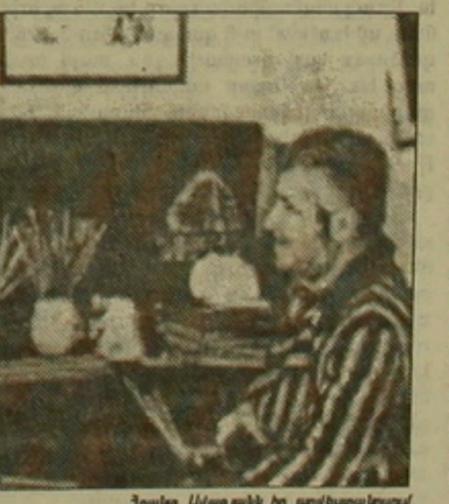
Վերջերս Մեակուրայի հայկական ծոնը (ՄՀԾ) հարստացավ ես մեկ նվիրատուությամբ՝ ռուսիական հայերի նկարիչ, ռեալիստական դրոշմի ներկայացուցիչ Հրանտ Ավագյանի 12 ընկերանկարով, որոնք առաջին անգամ կցուցադրվեն Հայաստանում: Ցավով, այդ նկարը Հայաստան հասավ նրա մասին հետ, կապված Ռոմանսիայի ֆալակական քաղաքի իրավիճակի հետ: Առաջին անգամ Հ. Ավագյանը հայ արվեստագետներին հայտնի դարձավ 1960 թ. ղեկավարած լուսահանդեսից հետո: Այդ ժամանակ Հայաստանին նվիրած նրա նկարները մինչև օրս էլ ցուցադրվում են քաղաքի իրավիճակի հետ: Նրա կրթականը բազմիցս ցուցադրվել են ոչ միայն Ռոմանսիայում, այլև աշխարհի օրս երկրներում: Նա իր Բնասիսի հետ գրադրվել է նաև արվեստի գործերի հավաքում: Բուխարեստի կենտրոնում գտնվող ցուցասրահի 12 կոնկրետներներից 4-ը հայ են: Բնասիս և Հրանտ Ավագյանները, Կարապետ Ավագյանը և Գրիգոր Չամչյանը:

Իրենցով այս նվիրատուության մասին և ընդհանրապես լինելով հանգուցյալ արվեստագետներ, առում է Ազգային լեզուների հանձնաժողովի նախագահը, ղեկավարող Մ. Կարապետյանը, ղեկավարող Մ. Կարապետյանը, որոնք իրենց նվիրատուություններում հարստացնում են մեր քաղաքային կյանքը:

Հայերի և, որ Երևանում հարստացվում են հիմնականում: Այվագյանը և հայ ժողովրդի ներկայացուցիչները քաղաքում: Մեակելուցիները ֆալակական ծանր իրադրությունները կատարում են: Այնուամենայնիվ, օրուսում կան նաև գործեր հավաքել: Ուզում են հիշել, հայերի նկարահանում, փառաբանական Կապի Պատմականին, որը Մեակուրայի հայկական ծոնի միջոցով այդ քաղաքային է նվիրաբերել Այվագյանը աշխատանքի 14 աշխատանք՝ Վարդան Մախոյանի, Մրսեն Շարանյանի և ուրիշների: Անցյալ տարի մուս քաղաքային մի օրս գեղեցիկ ծովանկար ուղարկեց Մրսեն Շարանյանը, որի անունով դրոշմ կա Լուս Անգելիսում: Խոսելով Այվագյանի քաղաքային մասին, հարկ է նշել նաև խորհրդային մեակուրային ծոնի վերաբերումը դրա նկատմամբ: Երկրի դրեկտիվների սիկնոց, Նյու Յորքում Անդրանիկ Ծախիյանից նվեր ստացած ծովանկարը խորհրդային մեակուրային ծոնը հասկացրել է Մեակուրայի հայկական ծոնին: Մի

ֆանի օր առաջ Հայաստան ուղարկվեց նաև Այվագյանի ընկերանկար, որ խորհրդային մեակուրային ծոնին էր նվիրել մեակելուցիներին Սոսնոկ Համբարում:

Շուտով լեզուների հանձնաժողովի երկու լեզուները:

Հրանտ Ավագյանը իր արվեստագետը

կու լեզուներին, մարման լեզուներին վրա կգրվի քաղաքում անունները, որոնք իրենց նվիրատուություններով հարստացրել են մեր մայր քաղաքային: Եկող տարվա սկզբին Երևանի լեզուների հանձնաժողովը կազմակերպի «Այվագյանի և նրա հայ հետնորդները» ցուցահանդեսը, որտեղ կլինեն մոտ 150 աշխատանք: Գա կարողանա երևույթ և մեր ժողովուրդը առաջին անգամ լայնորեն կծանոթանա քաղաքի հայ ժողովրդի ներկայացուցիչների գործերին, կներկայացվեն քաղաքի նվիրատուները, այդ քվոլ նաև մի ֆանի օր առաջ ստացած, Պարսկաստանում քննվող ծովանկարիչ Հարություն Միսայանի 3 խոսք նկարներ: Գրեթե ամեն օր քաղաքում ենք նոր նկարներ:

Ավագյանի խոսք, ուզում են «Ազգ»-ին ընդհանրապես հայտնի, և նրա միջոցով լուսավորյալ քաղաքայիններ իրենց մեր լեզուների քաղաքայիններին, նվիրատուներին:

Մեակուրային կյանք, անհրաժեշտ է, որ նոր վերելք աղյուսի:

ԳՅՍՆԵ ԱՅՐՈՒՅՆ

Մեակելուցի հոգևոր դրոշմը

Գրեթե մեկ տարի առաջ սկսեց գործել Մեակելուցի քաղաքային կենտրոնը:

1930 թ. Կոստանյուպոլիսում փակվում է Մեակելուցի կենտրոնը, իսկ նրա ունեցվածքը քանակազրկվում: Երկու տարի անց՝ 1932 թ. ավերում են Մ. Ասլանյանի կենտրոնը և «գերված ֆալակ» կառուցում գործերի հանգստյան տունը: Թեպետև Ասլանյանը և Մ. Ասլանյանը եկեղեցիներ սկսել են յուր կարողություններ, որոնց ավելանում է նաև անձնագր Միսայան Սերասյանից:

1990 թ. հուլիսի 29-ին, 60-ամյա լուսայինից հետո, հեկտոր քաղաքային կենտրոնը գտնվելով, մասնագետ լեզուները: Այս գործում մեծ դեր խաղացել է Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանը: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է:

Այժմ Մեակելուցի հոգևոր դրոշմը մասնաճյուղի հոգևոր ծննդատուն, ունի 15 մասնաճյուղ: Նրանցից մեկը Քարսի ֆալակային է, իսկ մյուսները Հայաստանի տարբեր վայրերից: Տեղի հոգևոր հայրերից երեխաներն ստանում են փայլուն կրթություն: Նրանք ուսումնասիրում են տարբեր առարկաներ, այդ թվում լեզու, գրականություն, հայ եկեղեցու լեզուներ, երաժշտություն, անգլերեն և այլն:

Ի դեպ, այս տարվա դիմորդների համար հայտարարված են ընդունելության ցուցանիշներ:

Վ. ԱՄՈՒՆՏՆ

Երբեք մեակելուցի աշխատանքային կենտրոնի օրուսից, ՄԱԼ, Գաղթական կենտրոնի օրուսից:

Երբեք մեակելուցի աշխատանքային կենտրոնի օրուսից, ՄԱԼ, Գաղթական կենտրոնի օրուսից:

Երևանի ֆալակային Գաղթական Բուսնի մեջ

Ջերմիչ - Երևանի կուրորդ քաղաքային լուսային կենտրոնի օրուսից, ՄԱԼ, Գաղթական կենտրոնի օրուսից: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է:

Ֆիլիպոսի օրուսից, ՄԱԼ, Գաղթական կենտրոնի օրուսից: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է:

Երևանի քաղաքային կենտրոնի օրուսից, ՄԱԼ, Գաղթական կենտրոնի օրուսից: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է:

Իսկ հիշագրված, յուլիսի 27-ին, երկրային ժամը 8-ին, արև. Գաղթական կենտրոնի օրուսից, ՄԱԼ, Գաղթական կենտրոնի օրուսից: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է:

Արցախի առաջնորդ Պարզե Եղյու. Արցախի առաջնորդ Պարզե Եղյու. Արցախի առաջնորդ Պարզե Եղյու.

Երկուստեղից, 23 յուլիսին Պարզե Եղյու հաստատվելով Երևանում Արցախի արժանատու և խիզախ Առաջնորդ Պարզե Եղյու. Արցախի առաջնորդ Պարզե Եղյու.

Պարզե Եղյու Արցախի հետ սրտաբայ կենտրոնի, որուն մասնակցեցան Ռ. Ա. Կուսակցության շրջանային վարչության վարչիչ-քաղաքային. «Արցախի-Միություն» և «Պարզե» շարժառիթներուն խմբակցությունը և Գաղթական կենտրոնի օրուսից, ՄԱԼ, Գաղթական կենտրոնի օրուսից: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է:

Նախորդ օր, կիրակի, Արցախի առաջնորդը քաղաքային կենտրոնի Մ. Ասլանյանի հետ, եկեղեցույ մէջ, կիս ռուսերով աստուածային և մարդկային սերը, որուն պարտապարհ կարելի է դիմագրաւել մեր կենտրոնները: Այդ միջոցով է նաև, որ Արցախի հայութիւնը, հակառակ իր վրայ քանակած վանական կարգի ճշմունքներու, հոգեպէս պարտաւոր է և կը դիմագրաւէ քաղաքային կենտրոնի օրուսից, ՄԱԼ, Գաղթական կենտրոնի օրուսից: Մեակելուցի կենտրոնը Մեակելուցի կազմակերպության ղեկավար Մ. Ասլանյանի և Մ. Ասլանյանի առաջնորդությամբ ստեղծվել է:

Պարզե Եղյու. Արցախի առաջնորդ Պարզե Եղյու. Արցախի առաջնորդ Պարզե Եղյու. Արցախի առաջնորդ Պարզե Եղյու. Արցախի առաջնորդ Պարզե Եղյու.

ՍԻՒՅՍ

Դաշնային ժողովրդավարական Հայաստանը և անոր անբաժանելի մասնիկը՝ Հայաստանի Երևանի մարզը, անկախ, միազգային և ժողովրդավարական պետություն են։ Ամբողջով ի վեր Հայաստանի մերկայ իշխանություններում դեմոկրատիկ գերակշռություն է հաստատվել։ Այս պայմաններում Հայաստանի Երևանի մարզը իր զարգացման համար պետք է իր զարգացման համար պետք է իր զարգացման համար պետք է իր զարգացման համար...

առարկայականորեն յաջակնուող մեծ-սակահ-հաղափական յասուի ծրագրի մը առկայությունը։ Անդրադարձալով Արցախի հարցը բարձր ընթացքի մէջ դնելու հրամայականին՝ հայաքափուած Երզնաներ վերաբերմանը և Արցախի ժողովուրդին իր ծախսագիրը մտնելու իրաւունքը սալուն կը զուգորդուի Հայաստանի մասնակցութիւնը գերիշխան հանրապետութիւններու միութեանը։ Պայմանով, որ այդ մասնակցութիւնը չը-հակասէ անկախութեան գաղափարին»։

(«Ասպարէզ», շաբաթ. 15 յուլիս 1991)

լուի ջարդերը տեղի ունեցան, երբ սակաւին հրադարակ չէր նետուած համամիութենական դաւաճագիրը։ Հետեւաբար, այս բոլորը զուգորդելու համամիութենական ժայռաման գիրի ստորագրութեան մեր ընդդիմադրութեան հետ, զուրկ է առարկայական հիմքէ, մասնաւորապէս Հայաստանի սուրբ հոգիները։ Այս պայմաններում, որ այդ մասնակցութիւնը չհակասէ անկախութեան գաղափարին»։

Ի՞նչ ժայռամանի մասին է խօսքը։ Համամիութենական ժայռամանագիրը իր այդ վիճա-

քէ՛ ազգային ռազմավարութիւն մեակել... «որու միջոցով կարելի էր յաջող դնել դեմ Քափուի և Կրեմլի հարուածներուն»։ Ուրեմն, Կրեմլի մէջ նստած են այնպիսի միամիտներ, որոնց հետ «երկխոսութիւն» էր չհնարուած, միամտանակ «համազգային ուժեղ ծախսով» մը... դեմ դնելու «Քափուի և Կրեմլի հարուածներուն»։

Ժամանակն է, որ ամբողջակամբար շխաղարկենք Արցախի հարցն ու Արեւմտահայաստանի հողերը՝ Հայաստանի կառավարութիւնը ամբաստանելով անոնցմէ հրաժար-

ՈՍՏԱԿԱՐ ԱՉՍՏԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒԼ

Հերթական գրոհը հայրենի իշխանության վրա

կով անընդունելի է։ Անկախութեան գաղափարին հաւատարմութիւնը մը ի՞նչ-դէպ կրնայ թելադրել ստորագրութիւնը ժայռամանագրի մը, որ ծիւց ու ծիւց բանաձեւուած է անկախութեան գործընթացները խեղդելու հիմունքներում վրայ, իսկ մենք դեռ կը թելադրենք ստորագրելու գայն... «ժայռաման որ չը-հակասէ անկախութեան գաղափարին»։ Այսպիսով, կը թելադրենք վերադառնալ սրկային նախկին վիճակին։

«Անգիտող և հետեղական» ֆաղափար-նութիւնը թելադրելով եւ զայն դնելով... «ժայռաման որ»՝ թելական ժայռամանի մէջ, հարիւրամայ կուսակցութիւնը ցոյց կու տայ ֆաղափարական ամառը օրից եւ սովեթական իրականութեան ճանաչման փորձի թակաս։

Հակասական թելադրութիւններու Եւրոպիականի կամ համար կասարեմ մէջբերում մը եւս...

«Փաստօրէն Հայ Յեղափոխական Դաւաճութիւնը հանդէս կու գայ հայրենի ժողովրդի հայրենի իշխանութեան կողմէն սեղծելու համազգային ուժեղ ծախս մը եւ ազգային ռազմավարութեան մը մեակելու, որու միջոցով կարելի էր յաջող դնել դեմ Քափուի և Կրեմլի հարուածներուն»։

(«Ասպարէզ», շաբաթ. 15 յուլիս 1991)

Չհասնումք ի՞նչն է ուսումը։ Ստորաբերի՛ համամիութենական դաւաճագիրը վերջապէս Արցախի ողբերգութեան... «ժայռաման որ» չհակասէ անկախութեան գաղափարին,

Մեր անմիաբանութեան կողմէն կար միայն արտաքին ազդակը, որ կեղծական իշխանութեան բոլոր լծակները կը դրուէին ի նկատման Արցախի միութեան իշխանութեան, ռազմական միջոցներով իրագործելու այն, ինչ չէին կրցած իրագործել, կամայ թէ ակամայ, զիստութեամբ եւ անզիտութեամբ, ներքին հոսանքները։ Ստանց անդրադառնալով, որ Հայաստանի իշխանութեան տուած ներքին հարուածները փաստօրէն ծրի ծառայութիւն մըն էին հակառակորդին, այդ հոսանքները խաղաղօրէն Գեորգի և Մարտինա Երեւանի արկածախնդրութիւնը, անգամ մը եւս հաստատելով Կեղծականի և Արցախի զինու ուժով հակադրուելու ֆաղափարական... սրճանկութիւնը։

Հայաստանի վարած ֆաղափարականութեան հակառակելով, ընդդիմադիր հոսանքները ոչ մէկ լուրջ եւ առարկայական սարքերակ մը կ'առաջարկեն, բացի հակասութիւններով լեցուն լեզուական մարզանքներէ, որուն լուսազոյն աղայացոյցը կը հանդիսանան «Աստաւեզ» ի խմբագրականին հետեւալ դրոյթները...

«Այս իմաստով վերջերս Հայաստանի Հանրապետութեան խորհրդարանէն ներս Հայ Յեղափոխական Դաւաճութեան Յրակցիայի ներկայացուցիչը հայ ժողովուրդի օրէնդիր ժողովի ներկայացուցիչներուն կը ներկայացնէր ֆաղափարական ճգնաժամէն դուրս գալու առաջարկ մը, որ հիմնականին մէջ կ'առաջարկէր վերջ տալ Խորհրդային Միութեան կեղծական իշխանութեանը ուղղուած առձեռնաբան ֆաղափարականութեան ու անցնել անոնց հետ երկխոսութեան։ Միեւնոյն ժամանակ անգիտող և հետեղականօրէն հաւատարիմ մնալ անկախութեան գաղափարին, որ կը ժայռամանուորի ենթադրութիւններէ հեռու եւ՝

Առաջարկուածը, որեւէ, հրաժարիւն է կեղծական իշխանութեան հետ առձեռնաբան ֆաղափարականութենէն եւ սակայն «անգիտող և հետեղականօրէն հաւատարիմ մնալ անկախութեան գաղափարին»։

Հայաստանի այժմու դեկլարութիւնը, բացարձակօրէն, ոչ մէկ ժամանակ, ոչ մէկ ասեն յաւակնութիւնը ունեցած է «առձեռնաբան ֆաղափարականութիւն» վարելու կեղծական դէմ։ Սակայն ժայռադուր այն է, որ անկախութեան մեր գործընթացը բարաբար է, առանց դոյզմ ծիգի, մեզ դնելու... Կեղծականի դէմ առձեռնաբան վիճակի մը մէջ։ Չենք հասկնար, թէ ինչու է, «անգիտող և հետեղականօրէն» ժիտի մնան կողմնակից անկախութեան, խոսափելով առձեռնաբան մը անոնց հետ, որոնք լսել անգամ չեն ուզեր ոչ միայն Հայաստանի, այլեւ ընդհանրապէս որեւէ հանրապետութեան անկախութեան մասին։

«Աստաւեզ» ի խմբագրականին հայեցակէտերը կը յանգին միամիտ եզրակացութիւններու, երբ Արցախի հայաքափուած Երզնաներ վերաբերմանը և Արցախի ժողովուրդին ինքնուրուած իրաւունքը կը զուգորդուի Միութեանական Դաւաճագրի մը ստորագրութեան։

Պէտք է յիշեցնել «Աստաւեզ»-ին եւ զինք հոմանաւորոտ նուսանուծեան. երբ Արցախի հարցին զարգացումները եւ կեղծական իշխանութեան հակառակ հայեցողութիւնը, Մուսախանի, Քափուի, Կիւրապարի, Խոջա-

Հակասակ ստորաբանութեան շարքերում միավորներ շահելու ջանքերին, հակասակ ժայռամանները բանաձեւուած ժողովուրդի, կարեւոր մի խնդրի է անդրադառնում Գ. Դաւաճութեան Յրակցիայի ժայռամաններին ստորաբանները հրադարակով խմբագրականը։ Դաժան ժայռամաններ թերուծով աշխարհագրականորեն կիսոված ժայռային սարաբնակ հասկանք ի՞նչ իրավասութիւններ ունի հայրենի ժողովրդի եւ ժողովրդային անդամներին գործում, մի հարց՝ որի ժայռամանը միանշանակ չի կարող լինել, առայժմ։

ՍՈՒՆՈՒՄ ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ

Հայոց ժայռամանները մեզ քերած եւ հասցուցած է այս սարտիքակ կէտին, որ կը տեսնենք որ ազգը ունի երկու հաստած. հայրենաբնակ եւ ոչ հայրենաբնակ։ Երբ Հայաստանի եւ հայ ազգի գոյութեան հարցը դրուած է սեղանի վրայ, ի՞նչ էր լինելու որոշուած ընդհանուր գործարար սեղի ունենայ, եւ միասնաբար դիմագրաւուին ստանալու զարգացմանը։

Շատ ցուայի է որ ներազգային իսկական վիճակում գոյութիւն չունի այս խնդիրները։ Հայ ազգի անդամակցութեան, ժայռակներութեան եւ անոր ծախսագրով մասնորոշելու իրաւունքը չեն կրնար ձեռնադրել հայոց իրաւաբեկման հեղինակները։ Արցախի ուժեր ժայռաման եղած են, որ գոյութիւն ունենայ հայկական սփիւռքը, ազգի համայնքի կէտն աւելիով։ Ազգի մայր կէտն աւելիով գրկաւ է իր որոշելու, ծառայելու, մասնակցելու իրաւունքն, որովհետեւ այդպէս կամեցած են մեր ազգի կէտն աւելիով աւելիով չորս կողմը ցրուելով։ Այս հիմնական հարցումին ժայռաման ենք ժայռաման ծառի, հաւաքական եւ ընդունելի, Բուճուս Այրեւն մինչեւ Երեւան, անցնելով Փարիզն եւ Քեյրուքէն։ Աւելի ժայռ, քեանութիւններու հետեւանով սփիւռք դարձած հայր ազգի լիիրաւ անդամ է՝ թէ ոչ։

Ընդունուած կարգով եւ սովորութիւններով չի բացատրուիր մեր ընկելը։ Շատ դիւրին ձեւ է ըսել, որ հայրենաբնակ ժողովուրդը կ'որոշէ, հայրենի ֆաղափարները կը փութակեն։ Այս հաստատումները, երեսուրդէ տրամաբանական, ոչ թէ հարցեր կը լուծեն, այլ հարցեր կը ստեղծեն եւ անոնց յերժանքն, այս օրերուն, կրնանք իրադէպ հրաժարիլ։ Երբ ազգի կէտն աւելիով, հակասակ իրեն ժայ-

սադրուած մաշեցնող ժայռամաններուն, բաժանման նախաձեռնութիւններուն, եւ դեռ մեակութեան նախադրականութեան ժայռաման է ինքնութիւն եւ ժայռակներու զիտակցութիւն, ժայռակներ է նաեւ անոնց ուղղութեամբ, մասնաւորաբար անցնող եօթանասուն տարիներու ընթացքին, երբ կամագրուել էր հայրենաբնակ հայութիւնը, կարելի չէ այսօր հրադարակ գալ եւ ըսել անոր. այդ կէտն աւելիով. դուն ըսելիք չունի։ Մեր կացութեան մէջ գնտուող ժողովուրդը մը, մեր ծախսագրով, չի կրնար ազգային հայրենիքի մէջ զանգուածային ներկայութեամբ աղդող ազգերու ժայռակներ ընդօրինակել, առանց նրկասի առնելու ժայռակները եւ տուելները։ Այլ խօսով, հայոց ազգի եւ հայրենիքի ծախսագրի, աղայայի, գոյութեան ձեռնմի այս օրերուն, եւ բարոյական է եւ կենսական, որ սփիւռքի մասնակցութեան ձեւ մը գնտուի, առանց բարաբարելու ժայռ ու տուելի ծախսագրով, ըստ որում ֆաղափարները կը փութակեն։ Զուրկ հարց չէ, այլ գոյութեան, ազգային գոյութեան։

Թէ ի՞նչ ձեւ կրնայ ունենալ զանազան մակարդակներու վրայ տեղի ունենալի մասնակցութեան ձեւը, կը խորհինք, որ այդ կը ձեռնուի, կը մեակուի խորհրդակցութիւններու լոյսին տակ, առանց յաւելելու իրաւունքի փնտրութիւն, այլ յաւելելու ժայռակներին յառաջացնելու ազնի ու հեռաճեղ ցանկութեամբ։ Երբ սփիւռքի մասնակցութիւնը ֆաղափարական-բարեփոխական մակարդակին կամ գոյութեան, ան ոչ օգտակար է եւ ոչ այ աղայայի կը ժայռաստ։ Հարգանքի ափին Եւս կը գործածուի յայտարար, մենք այ զայն ժիտի գործածման, ըսելու համար, որ հայ կենսակի յայտարար ուժերու ներկայացուցիչ-

ներով հայկական, երբ կ'ուզէ զայն կոչել համահայկական խորհրդակցող գումարել, տեսնելներու եւ արեւելումներու թիրեղացման համար։ Որոշ ժիտ է ըլլալ նաեւ, որ Հայաստանի ժայռակներուն, անկախացման եւ վերականգնումին հարցերը կը վերաբերին նաեւ սփիւռքեան այն զանգուածներուն, որոնք գործածել կամ դրամատէր չեն, բայց որոնք ազգ են։ Հետեւաբար սփիւռքեան մասնակցութիւնը սահմանափակել ընթացքով կամ արեւսագիտական ներդրումներով, յարգանքի եւ արժանաւորութեան խեղճացում է, ըստ անմնայնի անընդունելի։

Տագնաթի եւ տագնաթայի այս օրերուն աւելի քան երբեք յստակացումներու ժամով ներազգային ծախսի վրայ համազգային համախոհութեան մը սեղծումին անհրաժեշտութիւնը կը զգացուի, ոչ թէ տարբերութիւնները կախարդական ժիտոսով անհետացնելու կարգապահով, այլ յառաջացնելու համար անելէ դուրս գալու հաւաքական ուժակներութիւնը։ Այս ուժակներութիւնը, համայն հայ ազգի մակարդակին, գոյութիւն չունի այսօր, եւ փոխադարձ վերաբերումները չեն կոչուած այդ համախոհութեան ծնունդ տալու։

Սփիւռքի մասնակցութեան հարցը հարկ է չեփոքել զգացական հայրենասիրութեան հետ, կարօտի հայրենասիրութեան հետ, եւ մասնաւորապէս անոնց Եւս կարողանալու հետ։ Համայն հայութիւնը կը գնտուի ժայռակներով անկախութեան անկախութեան մը առջեւ, ոմանք չեն վարանիր նոյնիսկ ըսել անընդունելի։ Երբ այսօր յաջողինք զիտակցի համախոհութիւն ստեղծել, առանց ձգնելու կամ մէջ ծնելու, դեղմեր մեզի կրնան ժայռակները Եւս սուղ զին վճարել։

Սփիւռքի մասնակցութեան հարցը, կը կըրկենք, յաջողական զեղչերով հնարաւոր չէ յառաջացնել։ Սփիւռքը Լաւ Վեգասի մաշիմ առաջ չէ եւ այդ մօտեցումը ցուցաբերելով կը խեղճացնենք ազգի կէտն աւելիով եւ յուսախարութեան դուռ կը բանանք հայրենի հայութեան։

Ռեւի ուժերու իսկական խորհրդակցող մը ժիտարձակ է։ Մի՞թէ։

«Կամք», 12 յուլիս 1991

ՀՈՂՄԱԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԱՂԲՅՈՒՐ

Հունիսի 26-ին, Արագածի Երզնի Ծաղկահովիտ գոյութիւն, Երեւանի ժողովրդական կան ինստիտուտի եւ ամերիկյան Չեյս կորորեյերնի համաձեղ ջանքերով տեղադրվեց Հայաստանում առաջին հողմաէներգետիկ ժայռակը։ Մտնուողութեւ 6-7 մետր երկարութիւն ունեցող ժայռակակոր գործիքը, ֆանիների ազդեցութեան տակ ժայռակակոր, ստեղծում է 150 կիլովատ հզորութեամբ էներգիա։

Այդ սարքը ժայռակակոր եւ տեղադրում է Չեյս ընկերութիւնը որի սօրենն է հենց ինքը՝ Ֆրեդերիկ Չեյսը։ Ստեղծած հոսանքը միացվելու է Ծաղկահովիտի էներգետիկ ցանցին։ Ըստ ժայռ. Լեւոնի Անանյանի՝ որն այդ կոմիտեի սօրենն է, 150 կիլովատ էներգիայով խիստ խնայողական ժայռակներում կարելի թվադարձել ընկելի մեկ միլիոնը։

Էներգետիկ աղբյուրների օգտագործումը չի թվադարձվելու միայն հողմաէներգիայով, այլ փորձարկվելու եւ օգտագործվելու են բոլոր հնարավոր ոչ-ալանդական էներգետիկ աղբյուրները՝ հողմաէներգիա, արեգակնային, կենսազանգվածի։

Հայաստանում օգտագործվելու են այս մեթոդները, մոտ աղայայում կ'փորձարկվեն նաեւ արեգակնային էներգիայի ստացումը, եւ որպէս հեռանկար այստեղ կ'կատարվեն հողմաէներգիայի համար հատուկ ժայռակներ, վերահսկողութեամբ Եր-ՊԻԻ եւ այդ կոմիտեի զիտակցի անկախ կարեն Գալուսյանի։

Այս առաջին ժայռակը, որի գինը երկու հարյուր հազար ամերիկյան դոլար է, նվիրաբերված է Ամերիկայի Հայ ավետարանական ընկերակցութեան կողմից, ղեկավարութեամբ ժայռ. Գեղի Տարյանի։ Գումար է հասկացված նաեւ հետագա աւելանալներին համար։

26 Յուլիս 1991
Խմբագրական «Լոր Ծրի»
(կրճատումներով)

Մ փրկելի ամենն ծայրայեղ ծայրակողմնան վարչակարգն ալ փուլ եկաւ երկու արարք առաջ, երբ էրիքրէական, բրգրէական եւ օրոնոյի ազատագրական ուժերը յաղթական մտք գործեցին Երովմոյ մայրաքաղաք Ադիս Աբեբայէն ներս: Եարարք մը առաջ, մարտիս բռնադատ Մեմգիստու Հայլէ Մարիամը հրաժարեալով փախուստ տուր էր Չիմբարուէ: Երկին, կառավարութեան որոշումով եւ ժողովուրդին ծափահարութեամբ, սոյնականորէ Լեմինին արձաններէն մին ալ տաղալեցաւ, այս անգամ սեւանորթներու մայրաքաղաքին մէջ... Այս ձեռով, 30 տարի

Մ եմգիստու Հայլէ Մարիամի փուլուումը իրագործած ընթաց ուժերը երեք հաս են, երեք տարբեր ֆաղափական ուղղութիւններ եւ ծրագիրներ հետադարձող, երեք տարբեր գեղային յայտնանկարներով ներկայացնող: Ուրեմն, Եւս վստահաւոր աղապարի մը սեմին կրնայ գտնուիլ համայնակարութեան մը ձեւը: Երովմոյ մայրաքաղաքին մէջ Մեմգիստու Հայլէ Մարիամը ժողովրդական Ազատագրութեան բանակն է, որ հիսուսի մէջ գորտուր, իսկ Ադիս Աբեբայի մօտ՝ յարարբարար սկար: Ան 30 տարիներու մնայուն յայտնարի փոքրամասնութիւնը ունի:

Մարտիս վարչակարգին լուրջունը Երովմոյ մէջ

առաջ սկսած ազատագրական արձում մը էրիքրէական, իր լուսին կը հասներ, նոյնատուրով ամերիկեան միջամտութենէ մը, որ կրնայ կանխուիլ, զինուորական յաղթանակին յաջողութեամբ:

Երովմոյ մարտիս վարչակարգը կանգնել էր կայսերական փսած արեւելներուն վրայ: Եւ փոխանակ երովմոյական հասարակութեան հիմներ գորացնելու, ժողովրդական սնտուրիներն ու վստահութիւնը անհատներու, Հայլէ Մարիամի կառավարութիւնը յաջողեցաւ ֆանդի 1974-ին իր ժառանգածն ալ, եւ քիւրուներ տուած բանակին ու օտար ուժերուն, 1977-էն ետ Երովմոյ անանձին սար-

Երիքրէական հիսուսային նահանգն է, Ասմարա մայրաքաղաքով եւ Մասաուա ու Ասար նահանգներով: Առանց այս նահանգներուն, Երովմոյան տիտի կորսնցնել իր ծովը ու փակ երկրի մը տիտի վերածուի: Երիքրէական իրենց նահանգին ինքնավարութիւնը կորսնցուցեր էին 1960-ին, Հայլէ Սեյասիէ կայսրին մեմգիստու Մեմգիստու Հայլէ Մարիամը Երովմոյան տարածուած էրիքրէական մնայուն կեդրով ընթաց վիճակի մէջ էին Ադիս Աբեբայի դէմ: Մերք սեւուրդական, մերք ամերիկեան, մերք սովետական եւ վերջապէս՝ իրիական օժանդակութիւն եւ հովանաւորութիւն վայելած Ազատագրական բանակն այսօր կրնայ իրագործել Երիքրէական նահանգին ինքնավարութիւնը, կամ անգամ մին հետեւող անկախութիւնը: Բանակը յանձնառութիւն ունի նախ ժողովրդային հանրապետի իրաւունքը կորզել, դէպի անկախութիւն ընթանալէ առաջ: Այս յանձնառութիւնը կ'առաջնորդէ Երովմոյ անդամահասումին:

սակի, ստալինականութեան եւ տեխնիկական առաջնորդութեան գործադրութեամբ: 1974-էն մինչեւ 77 ան մարտագործեց յեղափոխական իր քոյր օրակաւոր գործակիցները, Երովմոյան զրկելով արտասահմանեան փորձառութիւն ձեռք բերած իդէալիս երիտասարդ քոյր տարերէն, անխիտ: Մեմգիստու բնական յաջողուն է ուզանդացի Իդի Ամինի եւ կամուրջիացի Պու Պոսի: Ան ամբողջութեամբ ինքզինքն նետել էր Մոսկուայի գիրկը յաջողութեամբ եւ հովանաւորութիւն ստանալու համար անկէ:

Բրգրէական Ազատագրութեան դեմոկրատիկական բանակը անկէ ռազմաբուժն է, բայց նուազ գորտուր ֆան կը կարծուի: Բրգրէական կը հակադրուի ամհարաներուն, որոնք Երովմոյի իշխող զեղը եղած են դարեւ ի վեր: Բրգրէական կը ձգտի ամերիկեան ռազմակազմութիւն մը հաստատել, ամհարաներու ազդեցութենէն եւ իշխանութենէն ազատագրուելու նպատակով, առանց Երովմոյան անդամահասելու: Ուրեմն, երկրին հողային ամբողջութեան յառաջնորդն էր զաւարտ յաղթական բրգրէական ինչպէ՛ս տիտի ընդունին անգամ մին ձգտող յաղթական էրիքրէականներու ներկայութիւնը Ադիս Աբեբայի մէջ կազմուելիք նոր կառավարութեան մօտ, որուն կրնաիայր կը փորձեն ըլլալ ամերիկացիներ:

Բախտուր անհատական չէ: Ամերիկեան դիւանագիտութենէն Եւս քան կախեալ է անխուսափելի անհատական վերածելու համար:

Սեյասիէ, քիւրով սկար եւ ֆաղափականաւոր անդամահասութեան բրգրէական ի վիճակի չեն 48-50 միլիոն բնակչութեամբ Երովմոյան ղեկավարելու: Անոնք տիտի ստիտի իրենց յաղթանակին մասնակից դարձել էրիքրէականներու, ամհարաներու, աղաւերներու, զալլաներու եւ այլ ցեղայինութեան ռազմակալար, հակակայսերական եւ հակամարտութեան տարերը, այլապէս, ֆաղափական յաջողութեամբ անկիւնադարձ մը հետո՛ւ Երովմոյ կը ստատ:

Երրորդ բանակը Օրոն ժողովրդական Եւրոմիսն կը յայտնուի: Այս Եւրոմիսն Եւս անկէ գորտուր կրնայ դառնալ, որովհետեւ Երովմոյի ազգաբնակչութեան 40 առ հարիւրը ներկայացնող ցեղին ազգային ծրագիրները կրնայ հետադարձուի: Տարբերակ մըն է երրորդը, որ օրոն-զալլա բազմամեակ (Եւր 20 միլիոն) ցեղայինութիւն աւելանալու եւ յայտնարելու սկարութիւնը կը խորհրդանշէ:

Մարտիս վարչակարգը ընկերակարութիւնը 17 տարիներու փորձառութենէ մը ետ կը զննուի երկու-երեք հազար տարի իր անկախ գոյութիւնը յառաջանած Երովմոյի մէջ, մասնաւորապէս Նորհրդային Միութեան ներքին սկարագրութեան, փսխսին եւ անոր արտաքին ֆաղափական Եւս հետո՛ւ նոր դասաւորութեան յաջողութեամբ: Արդարեւ, 1977-էն մինչեւ 88, Մոսկուա մինչեւ 12 միլիարդ դոլար արժողութեամբ ռազմաօդային զարարքներ էր Ադիս Աբեբային, Սոմալիի եւ ներքին ընդդիմադրութեան վստահները ղեկավարելու համար, սնտուրական օժանդակութիւն ընդհանր էր վարչակարգին, բայց մանաւանդ, զինուորական եւ ֆաղափական խորհրդատուներու բանակ մը դրել էր Երովմոյական բռնապետութեան տրամադրութեան սակ, ինչպէս նաեւ Երովմոյի Պետական անվտանգութեան կոմիտէն իր քիւրուսն սակ առել էր, Մեմգիստուի վարչակարգը «հակայեղափոխական»ներու դէմ յաջողութեամբ իր համար:

Մինչեւ 1988, խորհրդայիններու կողմին, արեւելեան գերմանացի մասնագէտները եւ կուրացի զինուորական խորհրդատուներ ըստանձնել էին զաղտնի ուսիկանութեան եւ բանակի սօրիներու: Նորհրդային, արեւելեան գերմանացի եւ կուրացի «բարեկամներ» միայն յաջողներ էին ողջ դառնել Մեմգիստու Հայլէ Մարիամի արիւնտ վարչակարգն ու իր ռիմակը, եւ Կարմիր ծովուն Եւր խորհրդային ֆաղափական-ռազմական ազդեցութեան տարածումին յոյսերը:

Անցնող երկու տարիներու ընթացքին, Մոսկուայի մէջ յառաջացած հիմնական փոփոխութիւնները կը քաջատեմ Հիսուսային Եւրոմիսն (յառաջանողական) եւ Հարաւային Եւրոմիսն (մարտիս) միութիւնը ստեղծական հովանաւորութեամբ, Մոմալիի ծայրակողմնան բրգրէական Սիւալ Բարիի տաղալումը եւ ի վերջոյ Երովմոյական մարտիսին փոխարինումը:

Իրանը դիմում է արեւելի իրանցիներին վերադառնալ հայրենիք

«Ուսյալ եւ արժանի իրանցիների վերադարձը կարող է խթանել երկրի սնտուրյան զարգացմանը», - ասում է Զինանքների նախարար Նուրախիւր:

«Քոյլ չենք տարեկան գործակալներին Իրան վերադառնալ», - ասում է խորհրդարանի անդամ Մոհրաբազան:

«Իրանը յայտնում է ընդունելու քոյրը ներքինը, ովքեր ցանկանում են հայրենիք վերադառնալ», - ասում է փոխնախագահ Հարիթին:

Իսլամական հեղափոխութեանց հետ մեծ քվով իրանցիներ ամենատարբեր յայտնարելու լեզուներով երկիրը: Մեծ կարողութեան

մանակցելու նախի միջազգային համաժողովին: Մոհրաբազան նույն հարցազրույցի ժամանակ նշել է, քե արեւելում աղող հազար իրանցիներ, որոնք կեղծել եւ արտասահման են տարել երկրի հարստութիւնը, հանցագործ են: Մոհրաբազան անդադարաւորով Զինանքների նախարար Մոհսեն Նուրախիւրի եւ կենտրոնական դրամասան կառավարիչ Մոհամմադ Աղեյի կազմակերպած նույնքայան հավաքին, նշեց. «Այդ իրանցի փախսականներն ամերիկեան գործակալներ են, նրանց վերադարձն ստատուալիք է քե՛ նախագահին, եւ քե՛ կառուցվածքային համակարգին»: Մոհրաբազան իր խոսքն ավարտում է հետեւյալ հայտարարութեամբ. «Մեմ գայտնում ենք մինչեւ արյան վերջին կարիքը յայտարարել հանուն իսլամական հեղափոխութեան հարստեան: Բանի դեռ ողջ ենք, քոյլ չենք տարեկան գործակալներին Իրան վերադառնալ»:

սեր իրանցիների «փախուստը» խարխիւց երկրի սնտուրյունը, ֆանգի սնտուրյունան դեկը հեղափոխութեանց հետ հանձնել էր փորձ յունեցող, ոչ հնուս մասնագէտներին: Օղջի յայտնարգմից հետ Իրանը ձգտում է մեծ ազդեցութեան ձեռք բերել Եւրոմիսն: Արդեն իսկ անհայտ են Իրանի հաջողութեանը ֆաղափական աղանկուսացման աղաւերգում: Վերականգնում են ղեկավարական հարարբութեանը նույնիսկ այնտիտի երկրի հետ, ինչպիսին է Մատուրան Արաքիան, որի հետ երկիտութեան մեջ մանչիլ իսլամական հեղափոխութեան առաջնորդ Իմամ Խոմէյնին անհնարին էր համարում: Իրանի իշխանութեանը հաջող ֆայրը երկրի երկրի լսած իրանցիներին եւ վերադարձնելու: Այդ նպատակով Իրանի նախագահ Ռաշաւազանին, որ հայտնի է իրանական իշխանութեանը իրեր իրտեսական-չափավոր ֆաղափականութեան զատուով, դիմել է սիլուս աւելարի իրանցիներին՝ վերադառնալ հայրենիք եւ լծվել երկրի սնտուրյան վերականգնման գործին: Հատուկ Եւրոպայականներ առաջնորդ տարբեր երկրներում հալատարմագրված իրանական ղեկավարների հասցեներով վերադառնալ ցանկացողներին յարգելու եւ նրանց գործերի ձեւակերպումն արագացնելու հորդորով: Արեւելի ավելի ֆան 800 իրանցի ներդնողներ հետ հավաք անցկացվեց Նյու Յորկում:

Իմամ Խոմէյնիի ողջի Սիմադ Խոմէյնին նույնտես հայտարարել է, քե արեւելից հարստ իրանցիների վերադարձն ի չի կարծուի հոր քոյր յարարանները:

Իրանական մեքիտի նախագահ Բարուրին Խոմէյնիի մական սարելիցին արտասանած ձառում, Ռաշաւազանի կողմից հայրենիք հրավիրված վարանդի իրանցիներին անվանելով «փախսական ներդնողներ», նշեց. «Ովքեր ցանկանում ունեն հայրենիք վերադառնալ, ողջ եւ ենթակվեն Խոմէյնիի իսլամական օրենքներին»:

Մոհրաբազանի եւ այլոց ֆնտատական ելույթներից հետո, Իրանի Զինանքների նախարար Նուրախիւրը նշեց, որ արեւելի իրանցիներն ուսյալ եւ արժանի մարդիկ են, եւ այնտիտի Եւրոպայից հաջողութեանը են հասել, որ նրանց վերադարձը կարող է խթանել երկրի սնտուրյան զարգացմանը:

Այդ իրարամբ եւ հակասական տրամադրութեանց հետ կարծես որոշ յափով նրկազել է այն ուղեւորութեանը, որ սկզբնական Եւրոմիսն Իրան վերադառնալու աննյութեամբ Ռաշաւազանի կողմից հաջողած օրերին, համակել էր արեւելի իրանցիներին:

Նյույորքյան հավաքին մասնակցած ոմն իրանցի ներդնող, Լոնդոնում հրատարակող «Ջեյհան» Եւրոպայերի քրպակցին սլած հարցազրույցում ասել է. «Կաղեր հաստատու վերադարձի Իրանի իսլամական իշխանութեանը խոստացած հետագա ֆայրեն անհայտներն ղանդաղում են: Եւս երեւոյքին, Թեհրանի վարչակարգը նահանգում է: Իրանի յայտնարմանումն ասում են, քե հուսիտի վերջինն նոր հանդիպումներ եւ հավաններ են կազմակերպելու, սակայն համոզված չենք, որ նրանք կկարողանան կատարել իրենց խոստումները: Մոսկուայի ներքին Զինանքների կառավարութեան քանկային եւ Զինանքական մարմիններին ուղղված ֆնտատական եւ ստատուալից հրատարակումները մասնաւոր, ըստ երեւոյքին, Ռաշաւազանիին երկնարի մեջ են դրել»:

Երկու Եւրոպայի օրը, Թեհրանում կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ, փոխնախագահ Հարիթին նորից հուսադրեց արեւելում ստատուական վիճակում գնվող իրանցիներին, հայտարարելով, քե Իրանը յայտնարտ է ընդունելու քոյրը նրանց, ովքեր կցանկանան հայրենիք վերադառնալ: Փոխնախագահը նշեց, որ ներկայումս մեակվում են վերադարձի ուղին հարող միջոցառումներ:

Գ. ՍՈՍՐԵՆՍԻ

Մրտացալ կամիթներ...

Բարձրանում է յայտնարների տրոփսիտիւնը

Այո, ժողովրդի Եւս ընթացքին արդեն կարողանում են տար վայրկյանում սեղմել ծայրեր հաւարկող սարի 5-6 կոնակ: Բայց այս արդուները դեռ նրանց իրական հրարարութեանը ներքին սահմանը չէ: Բոլոր սկայները կան հուսալու, որ ամենաուր մեկ տարի նրանցից ոմանք ազատեն կիտիտիներն 15-20 գործընկերներին...

Դարձի եկած ազնիվ աշխատավորի աղոթից

Փառք Եւս, սեր Ասված, որ կոմունիստներին 70-ամյա իշխանութեան տարիներին չը վերադարձուի գողներին, ավազակներին, անառակներին եւ կաւառակներին:

Մոլավոր են եղել, Տեր Ասված, երբ նրանց համարում էի սասանայի, յարի գործակիցներ եւ յայտնարում էի այնտիտիներին դեմ: Եւ միայն ֆո անիմամալի իմաստարարը էր,

որ նրանք ոչ միայն յանհետացան, այլեւ քաղմացան:

Քե չէ ի՞նչ կիներ մեր վիճակը, մեր կառավարութեան տրի... յար... մեղա մեզ ասված, հա տրիվաշիգացալի ժակասգիրը, եւ քե նրան էլ կուլակարափված լինելին: Պաիի, յառաջանի նրանց, փրկի ամեն սեսակ փողերի փոխվելուց:

Հարկավոր է արկել

Իրենց աւելանալուց վերջին տարիներին սեղմված քոյրը քարեգործական եւ հարարական կազմակերպութեանը քանկային հաւարկներին քարեխոզներն մասն հանած մեր ոչ ի՞նչ քվով հայրենակիցների ընտանիքներին սովից փրկելու համար սեղմվել է «Օգնել օգնողներին» ձողը:

Ովքեր ողջ են ինչ-որ քան ունեն սալու, Եւստիցնեք:

Յարկավոր է արկել: Մոլավոր ՊՈՐՈՍՍԻ

ՄԱՐՄՆԱՆՂԱՄՆԵՐԻ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

Այդ կեղտոտ առեւտրի մեջ են խառնում մահադատներին, նրանց օգտագործելով որդես դոնոր

Հոնկոնգի Ֆար Իսթ բանկի նախկին տնօրենի մեկը չէր ուզում արհմեջ բարոնակ առաջնորդ մինչև երկվամ սվող դոնոր գնի, որը նրան կվերադարձնի նորմալ գործունեության: Մրիտաները աղբի վերջերին գնաց Չինաստան և անմիջապես երկվամ ստացավ: Մուս Զարսեն համալսարանին կից հիվանդանոցի բժիշկները նրանից չթափեցին, քե որտեղից է գալիս նախախնամության դարգեւած այդ «անդամը». դա հենց նոր մահադատի ենթարկված մեկի երկվամն էր:

«Չինաստանում դատապարտված գրեթե բոլոր երկվամները մահադատներ են», խոստովանում է հոնկոնգի անձրոզ Չանը, բարոնակեղծ Չինաստան ուղարկել նորանոր համախորհրդներ: «Չինական դատախազությունները գնալով ավելի են զգում, որ դատապարտյալներին անդամներ կտրող են Եստրալիայի լինել», քաջատուն է մի այլ բժիշկ: Մարմնի անդամների դատապարտված Չինաստանի համար դարձել է Եստրալիայի աղբուր: Հոնկոնգի մի գործարար մարդ մարտ մասին նուսնակ սարածում էր Նանկոնում օսնմոն

մի հոստիսալի գինն ու որակը գովաբանող քառույթի: Անբողի գինը, հազվի առած համաձայնագիրը, Հոնկոնգից Նանկոն գնալուց, հիվանդանոցում դատակեր, «դեռես ողջ դոնորից հանված» երկվամ դատախազները, ըստ այդ եկվամային քերթիկի, կազմում է 76 հազար Զրանկ:

Այդ գործը, որ ի հայտ եկավ 80-ականների սկզբին, սարածում ստացավ 1988-ից հետո: Հոնկոնգից, Տայվանից, Աույնիսկ Ավստրալիայից ու Միացյալ Նահանգներից ասուցյակ մեծահարուստներ գնացին Չինաստան երկվամ դատախազներ: Չինացի մի դատախազները հազարի է հասցնում սուկ երկվամների դատախազներին քիվը 1990-ին: Այլ անդամների դատախազները քիվը անհայտ են: Սակայն հայտնի է, որ անձրոզից հայտնի այլ տեղում Աույնիսկ կատարվում են վիրահատություններ: «Չինաստանը մարմնանդամների ավելցուկ ունի», քաջատուն է դոկտոր Չանը: Գա գարմանալի չէ, երբ կարողում են Ամենիսի ինքնները կողմից Տյանանմեն հրադարակի 1989 թ. հունիսի 4-ի ջարդերի առթիվ հրադարակած հազվեկությունը, ուր ասվում է, քե 1990 թ. հրադարակյալներն հայտարարել է 750 մահավրժիո, սակայն «հազարավոր մահավրժիոներ կայացվել են հակառակորդի արեակի օրգանակներում»:

Իհարկե, չինական առողջադատության նախարարությունը կտուկ ժխտում է քանակալայների մարմնանդամների հանունը, հակառակ բժիշկների և վիրահատականների քազմաքիվ վկայությունների: Չին ժառայողները, որ ավելի են հակված խոսակու, ընդունում են փաստերը, սակայն ձգտեցնելով, քե դատախազներն արվում են «մահադատների համաձայնությամբ, որոնց ընտանիքները որոշ փոխհատուցում են ստանում...»:

«Մահադատները համաձայնվում են, որ տվիսեն այստեղ քե այնտեղ նրանց անդամները հանվելու են», քաջատուն է հոնկոնգի մի բժիշկ: Բացի դրանից, միայն հոստիսալներ չեն օգուտ փաղում քանսերից:

Ազիա-Վոյ ամերիկյան կազմակերպությունը աղբի 19-ին հրադարակել էր անհերքելի մի քորադատակ, ի հաստատում մեջ քերելով չինական գաղտնի սեփսեր, որս ադադուցում էր, քե «չինական կառավարությունը սխսնմափկորեն Եստրալիայում էր քանսարկայների աշխատանքը արտահանման նախաստված էժան ադարակ արտադրելու համար»: Բոնի աշխատանքի գինը, քաջատուն է սեփսերից մեկը, քասից քսան անգամ քած է գործարանայինից: Ի միջի այլոց, այս հազվեկությունն է սնունդ սվել ամերիկյան կոնգրեսականների արեակին, որոնք փորձում էին արգելել Ջորջ Բուեին Չինաստանին հանձնել ամենաբեռնիայ արգի համաձայնագիրը: Կոնգրեսականներն այս անգամ ձախողեցին: Սակայն կուեռ վերագային որոշ ձեռնարկություններ ստիված էին ինքնաբերականությամբ գրադվել: Այստեղ, Ռեմի-Մարսենը ստիված էր ընդունել, որ Տյանցինում գեմվող գինու արտադրության իր խառն ընկերությունը օգտագործել էր քանսարկայներին, կանադական Միգրանթ վերջերս համաձայնվեց, որ իր արտադրանքները նախադես մեակվում են Եստրալիայի մի քանսու:

Չինական գույազի միլիոնավոր քանսարկայներից (քիվերը սասնվում են մեկ միլիոնից քսանը) երեսուն հազար «հակահեղափոխականներ» են, որոնք ձերքակալվել և դատապարակվել են Տյանանմեն հրադարակի աղտամբությունից հետո, փաղափակած Եստրալիայի մարտնեղները ավելի օստ փաղափակյալներ են դարձնակում, քան 70-ականների վերջերից հետո որտեղ այլ դատախազ, նուս է Ազիա-Վոյը: Ոսնակ գնակահարվել կամ կզնակահարվել ժոժոռակին գնակ ըստանալով՝ իրենց մարմնի անդամները «նվիրաբերելով» չինական գիտությանն ու... գարեկի առեւտրին:

Գաղտնի ԱՄՍՄԻԻ
«ԼՂ Գուե», 16 հուլիս, 1991

Կենսկոնը վարկաբեկիչ նյութեր է հավաքում Շեւարդնաժեի դեմ

Ինչոքս արեւն հաղորդվել է, ՌՄԿԿ ԿԿ հայտարարել է, որ «կոմունիստների դատախազները» սկզբում է հեռանկունություն խորհրդային արտադրանք-փաղափակած առողջապահայի որեզիղեն Էդուարդ Շեւարդնաժեի ՌՄԿՄ դեմնակասական կուսակցություն սեղծելու կոչի առնությամբ: Ինչը է Շեւարդնաժեի «ԻՖ»-ի քորակցի հեռ վերջերս կայացած գրույցի ժամանակ այդ որոշումը անվանեց «վոյտնսարխասական», նեկը, որ «մարդը միտ ղեկ է իրավունք ունենա քազահայտերն արտահայտել իր մեմբը»:

«ԻՖ»-ի քորակցից դիմեց Ասողապահայի վարկաբեկ անդամ, Էդուարդ Շեւարդնաժեի անմիջական օգնականներից մեկին Սերգեյ Տարասենկոյին, հեռանկունության ընթացի մասին տեղեկություն ստանալու համար:

«Նմանապիղ գործողությունների ձերք հենց սկզբից իժո մոտ առաջացրեց մեծ անհանգստություն և վրդովմունք: Առաջին հայտարարությունից հետո առայժմ ոչինչ չկա: Մոյոս դա նեանակում է, որ անց է կացվում ինչ-որ գաղտնի հեռանկունություն, հավակնում է վարկաբեկիչ նյութ, ինչ-որ սարգակ է կազմակերպվում»:

«Շքե հազարի առնեն որոշ քերքերում հրադարակված հողվածները, ադա միանեանակ կարելի է ասել «այո»: Փորձել են արվում արտադրել Շեւարդնաժեի անունն ու խորհրդային Միության արտադր փաղափակությունն ընդիանադես»:

«ՌՄԿԿ ԿԿ հայտարարությունը նուսակ է հեռադողում վախեցնել, ասաց նա- 70 տարիների ընթացում մեմ այնքան են հեռացել այդ գործում, որ այսօր ամենուր ընդիանում են գործել, մասնիկ և խոսել յցանկանադու, վախի հեռ: Շքե նաեւ հեռագայում կուսակցությունը մեջ մոտ մնա հաստարական կյանքի այն կողմ, որ վախենան քաժոժոժայն խոսել, երբ օուրք խոսում են քուրք, ադա այն դատախազներ է կուրսի: Այն դատախազ կղաոնա հավասարնիցների ադանգ», նեկը Ս. Տարասենկոյն:

Երբ ոգևորությունը սառեց

1987-ին, երբ Հոնկոնգի Պաղը Հոնկոնգ-Պողոս երկրորդ այցելեց Լեհաստան, ժողովուրդը նրան դիմադրեց ոգևորությամբ, ցանկանալով աղապուցել իր նվիրածությունը կարողին հավակնել և արհամարհանք՝ կոմունիստական վարչակարգին: Այնուամենայնիվ, ընդունելությունն զգալորեն սառն էր:

Իր փառնեղում Հոնկոնգի Պաղը դատախազեց ղեկավարում էր եկեղեցու յափազանց անքասվածությունը և կոչ արեց լին ազգին շեղվել կաքոլիկ եկեղեցու արժեքներից, որով օգնեցին նրանց ազակել կոմունիստական գաղափարախոսությունից: Հոնկոնգի Պաղը կոնա դիտողություններ արեց արտերի վերաբերյալ, որը 1956 թ. օրինակ էր դարձել, քայց որ երեկ քե օուսով լեհական խորհրդարանը չեղադ հաճախ եկեղեցու քաների օուրեղիվ: Բացօթյա դատախազի ժամանակ Պաղը արտեր հանմանակով ցողադատության հեռ, հարց քաժոժացրեց. «Այդ ի՞նչ խորհրդարան է, որ իրավունք ունի քազեկրքազ հայտարարելու, քե դուր ազակ նվախեցնելու»: Տասնկենս ժախաարտությունները վկայություն էին այն քանի, որ լեհերն այնքան էլ օստազգոված չեն ղեկանակ փաղափակություն: Համաձայն վերջին սվաղներին, լեհերի 60 տեկսը համաձայն չէ արտերների դեմ մղվող ղայախից: ■

Մեծ քեմիսը ամենանկանսարքե մարգածեներից մեկն է աշխարհում: Այդ դատախազը խոսեռագույն մրցաօարերը, որոշե օրենք, անցնում են խոսեռագույն ընկերությունների հովանավորությամբ, որոնց համար դրանք դառնում են գովազդների ամենալավ ադարեղը:

Իսկ քեմիսի սիրահարների քանակն անչափ մեծ է: Ընդ որում, ամեն մի խավ իր կուրեմ ունի: Այստեղ, ըստ Զրանսիական «ԼՂ Պուեմ» հանդեսի, 40 տարեկանները սիրում են ամերիկացի Ջիմի Կոնոնոսին, որը չնայած «ժեռ» է, սակայն դեռ կուրում է երիտարդների հեռ: Սկեսուրներին դուր է գալիս աշխարհի ներկայիս յավազույն քեմիսիս, օվեղ Սեճան Էդրեղի գեղագիտական, անկազակող խաղը: Պասանիները և երիտարդները երկրադուս են մեռ հայրենակից Անդրե Ադասուն, սիրում են նրա ժոժոված քիսեռ օուրերը, խառնիխուռն ու անվա մաքիսեռ օուրերը, ժակաշի ժադակները: Անդրե Ադասին դուր Զեխիոնալ առաջին

դուրքներից և հիմա նա Լոնդոնում առաջին անգամ մասնակցում է «Ուիմբլդոնի» մրցաօարին, որն ամենակարեւորն է համարվում աշխարհում: Այստեղ այժմ հանդես են գալիս նաեւ համաաշխարհային քեմիսի առաջին և երկրորդ համարները Սեճան Էդրեղը և Բուրիս Բեմերը: Ընթացիկ մրցաօարը հաջողակ է Անդրե Ադասուն համար: Նա Զրանսիայի այս տարվա քազ առաջնությունում, որը կուրում է «Ռույան Գարուս» անունը և մեծ հեղինակություն ունի աշխարհում, հաղթեց Բուրիս Բեմերին (6:1, 3:6, 6:3, 7:5) և երկրորդ անգամ անընդմեջ դարձավ երկրորդ մրցանակակիր:

Անդրե Ադասին ընդհանուր առմամբ աշխարհի ամենահարուստ մարզիկներից մեկն է: Միայն քեմիսից նրա այս տարվա եկամուտը արդեն կազմում է 2 միլիոն դոլար:

Անդրե Ադասին ամերիկյան «Գեիս Զափ» քիմի անդամ է և 8 տարեկան հասակից սկսել է քեմիս խաղալ: Հայրը Էմանուել Ադասին դարականսանցի է, ընցքամարտի

կան խաղերի»:
Զրանսիական «ԼՂ Մոնդ» քերքն անդադարադառնալով Անդրե Ադասուն կենսադրությամբ, նեում է՝ «Նախ և առաջ իր հոր օրդին է: Այն, ինչին միջազգային մրցադարեզներում չի կարողացել հասնել հայրը, ձգտում է անել որդին: Դա Էմանուելի նրազանքն է»:

Այնուհետև քերքը օարունակում է. «Անդրեի հայրը որոշեց Իրանից արագադարի ԱՄՄ, որ դուր Զեխիոնալ ընցքամարտում իր քախք փորձի, քայց Նյու-Յորկի «Մոնիստն Սկվեր Գարդեն»-ում հենց առաջին անգամ սեանելով իր ահեղ մրցակցին, հանդերձարանի յուսանուսից դուրս փախավ: Այդ փախուստը օարունակվեց մինչև Չիկագո: Այստեղ նա իր անունը փոխեց և դարձավ Մայլ Ադասի:

Հրածարվելով չեմպիոն դառնալու հովերից, Մայլն սկսեց փոստասար աշխատել: Սակայն նվաստացում դատախազ դարձավ, որ նա վերեմիսից լինի: Այդ միջոցը նա սեսավ իր երեխաների մեջ: Նա չուս գավակ ու

Անդրե Ադասին երիտասարդների կուրեմն է

Քեմիսիսն է, որ հրածարվեց քեմիսում ընդունված «արխոսուրաշիկ» ավանդույթներից և միջազգային մրցաօարերում սկսեց հանդես գալ ջիմսով, կամ սարօրինակ համազգեստներով:

Մեծահարուստ հովանավորները, որ երիտասարդ հաժախորդներ են հեռադողում, Աույնիսկ արգելեցին նրան ստիսակ համազգեստ կրել:

Լոնդոնում հրատարակվող «Մանդի Քայմս» օարաքարքերի քեմիսի մեկնաքարը Ադասուն, որդես յավ քեմիսիսի գովաքարանելով հանդերձ, ֆնանդասեց երկար մազեր դախելու և գունավոր օուրեր կրելու համար:

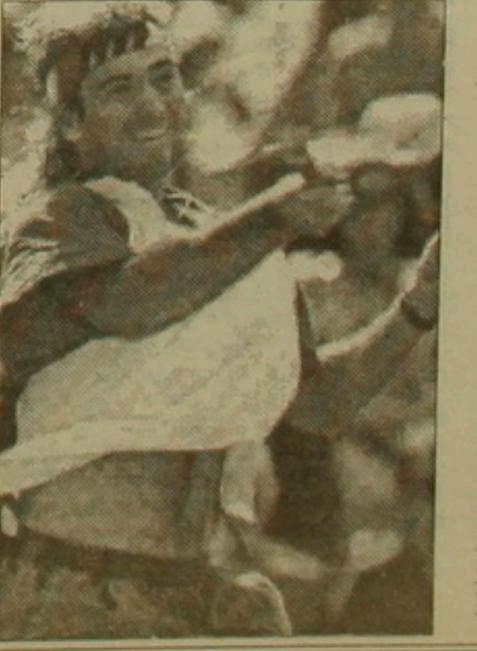
«Մանդի Քայմսը» գրեց. «Անդրեի տարեկան արտադրող նրա խաղը դիտող ավանդական քեմիսի երկրադուսների համար ձընող է»:

Նրան Աույնիսկ գրեցին «Ուիմբլդոնի» մրցաօարին մասնակցելու հնարավորությունից, ստիսակ համազգեստ չկրելու համար: Բայց Ադասին իր արխոսիկ և քաժոժարվեստ խաղով ստիցեց կազմակերպիչներին, հանուն հեղինակություն, հրածարվել ավան

Իրանի քազակի չեմպիոն է եղել: Լոնդոնում յույս սեանող «Բեյհան» դարակեռեն քերքն իր այս տարվա հունիսի 13-ի համարում գրում է. «Անդրե Ադասին ամերիկահոդասակ է, դարակեռեն չիցի, սակայն մեծ քիվ իրանցի երկրադուսներ ունի: Զրանսիայում աղբող իրանցի աղբիկները նրանից ինքնագրեւ են վերցնում, ժամադրություն խնդում»:

Ադասին հակում յուսի Փարիզի հայտնի ռեստորաններ հաժախել: Նա հաժախ օարում է ոսի վրա՝ «դիցցա»-ներում, «համբուրգեր»-ներում: Լավ իմանալով նրա այդ նախախորությունը, հաժախ երկրադուսները նախադես ստասում են նրան սնան վայրերում:

Չնայած «Ռույան Գարուսի» մրցումներից օստ դժվար է տուն ձեռք քերելը, քայց մեստիս իրանցի մեծ քիվ երկրադուսներ են լինում: Նրա հայրը՝ հայ ընցքամարտիկ Էմանուել Ադասին, երկար տարիներ Իրանի ազգային և օլիմպիական հավակնակների անդամ է եղել, իսկ 1948 և 1952 թվականներին Իրանի կողմից մասնակցել է օլիմպիա

նի, որոնք ծնվել են 1960-ից 1970 թվականների ընթացում: Մայրը իր քուր երեխաներին դատախազեց քեմիս խաղալ: Նրանցից ամենամեծը՝ Ռիսան, չնայած այնքան էլ վաս չէր խաղում, սակայն 1982 թվականին հրածարվեց քեմիսից և ամուսնացավ իր մարզի Պալոմ Գոնսալեսի հեռ: Այսու երկու երեխաներն առանձին ընդունակություններ յոքսուրեցին, քայց ամենակրսերը Անդրեն, փոխհատուցեց քուրքին: Նրա քնատուր օուրիքը օլադուցի է»:

Ադասին առաջին անգամ միջազգային ադարեզում փայլասակեց 1987 թ.: Քեմիսի մեկնաքարաները հակադես նեում են աջից նրա հարվածների ուժգնությունը: Անդրեն երիտասարդների համար խորհրդանիշ է դարձել: Նա հիմա աշխարհի 5-րդ քեմիսիսն է:

«Արարաց» ԱՄՆ է մեկնում քաժոժոժ սրանդուրությամբ
«Արարաց» - «Մղանակ» 2:1
«Արարաց»ից այլի ընկան Բարկեն Մելիխանը և Մարգիս Հովաննիսյանը:

Աղյուսակը հունիսի 28-ի դրությամբ

	խ	հ	ո	ն	գ	ձ
1. ԲԿՄՍ	16	10	4	2	35-20	24
2. «Շախյոք»	16	4	11	1	21-17	19
3. «Արարաց»	16	7	3	6	16-16	17
4. «Մղանակ» Մ.	14	6	5	3	20-15	17
5. «Գիմանո» ՄԵ.	16	6	5	5	18-16	17
6. «Տորեդո»	16	5	7	4	16-13	17
7. «Գիմանո» Կ.	15	5	7	3	18-17	17
8. «Գեմոյր»	16	5	7	4	14-13	17
9. «Չերմոնոբեց»	16	3	10	3	19-14	16
10. «Պամիր»	16	3	9	4	13-16	15
11. «Մեսալիս»	16	4	6	6	14-19	14
12. «Գիմանո» Մ.	16	5	3	8	17-20	13
13. «Մեսալիս»	16	4	5	7	11-17	13
14. «Լոկոմոտիվ»	16	4	5	7	13-20	13
15. «Մղանակ» Վ.	16	3	7	6	19-25	13
16. «Պայասակոր»	15	3	4	8	16-22	10

Քազիկը վարում է Ա. ԲԱՄԻՍՅԱՆԻՆԸ

